

Kremldən Azərbaycana qarşı çirkin təxribatlar...

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

№29 (3368) 19 Avqust / 2025-ci il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

**Rusiya
Yusif Xəlilovu
həbs etdi**

SOCAR milyonları “havaya sovurub”

Xaricdən alınan
4 milyondan
artıq qaz sayğacı
yararsız çıxıb

GÜNÜN NƏBZİ

Siyasət

**“Rusiyaya
hərəkətlə
cavab
verməliyik”**

Rasim Musabəyov: “Azərbaycan
rus silahlarını güzəştli sərtlərlə
Ukraynaya satmalıdır”

4

Siyasət

**Tramp Ukraynanı
təslimçi sülhə aparır...**

ABŞ prezidenti Kiyevə yalnız
iki yol buraxır, ancaq...

8

Siyasət

**Zelenskidən
sensasion iddia**

“Rusiya Odessada Azərbaycan şirkətinə məxsus
enerji obyektinə qəsdən hücum edib”

4

Gündəm

**Rusiya SOCAR-ı “vurmaqla”
Bakını nəyə təhrik edir?**

Azərbaycan alçaq hücumlara adekvat
cavab verə bildiyini sübut edib...

3

Hüquq

**Maliyyə nazirinin müavini
neçə vəzifəni icra edir?**

Və yaxud Anar Kərimov
ƏƏSMN-də də müavindir?

11

Gündəm

**“Bu, Moskvanın ikiüzlü
mövqeyini açıq göstərir”**

Fərhad Məmmədov: “İndi əsas
sual budur: Bakı necə və nə
vaxt cavab verəcək?”

3

Region

**“Putin Trampın
köməyi ilə müharibəni
bitirmək istəyir”**

Şahin Cəfərli: “Ukrayna isə “dəmir”
zəmanətlər əldə etməklə sülhə razıdır”

9

**Türkün birliyinə
uzanan “çirkli əllər”**

TRT-nin Urmiyə haqqındakı verilişi
düşünülüb anti-türk aktıdır

Güneyli-Quzeyli Azərbaycan türkləri son dövrlərdə dünya
türklərinin milli azadlıq mayakı olan Türkiyəmizin beynəlxalq
müstəvidə söz sahibinə çevrilməsini böyük ümid və
ruh yüksəkliyi ilə izləməkdədir. Xüsusilə erməni-rus al-
yansının son 30 ildə işğal edib, xarabalığa çevirdiyi Azər-
baycanın cənnət guşəsi Qarabağ torpaqlarından çıxarıl-
masında haqlı olaraq daim, dövrümüzün ikinci Atatürkü
adlandırdığımız sayın Rəcəb Tayyip Ərdoğanın şəxsində
Türkiyəmizin mühüm rolu olduğunu nəzərə alaraq...

6

**Tanınmış alimə qarşı
çirkin kampaniya**

Universitetdə dekan olmasının qarşısını almaq üçün nüfuzdan salmağa
çalışdılar, üstəlik “qara piar”larla işdən uzaqlaşdırılmasına nail oldular

Tarixçi alim, attestatlı dosent, 26 ildən artıq ali təhsil
sistemində nümunəvi pedaqoq, özünəməxsus elmi ya-
naşmaları olan tədqiqatçı kimi fəaliyyət göstərmiş Ney-
man Nərmən oğlu Xasayev tərəfindən “Hürriyyət”in re-
daktsiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz va-
sitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezidenti
Mehriban Əliyevaya, Baş prokuror Kamran Əliyevə,
Elm və Təhsil naziri Emin Əmirullayevə, eləcə də digər
aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə müraciət edən
alimin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

5

Baxış

Təhsil

Robotlar da dünyaya uşaq gətirəcəklər...

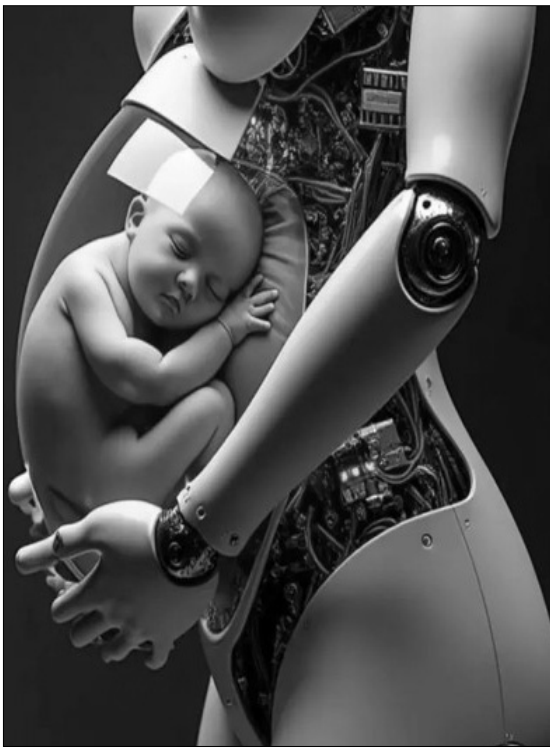
Çin şirkəti Kaiwa Technology süni uşaqlıqla təchiz edilmiş, insan dölünü mayalanmadan tam inkişafına qədər daşıya bilən bir robot hazırlayıb və onu bazara çıxarmağı vəd edib.

Xarici KİV-lər xəbər verir ki, əvvəlki bütün bu tip layihələr stasionar inkubatorların versiyası idi. Şirkət öz robotunu artıq 2026-cı ildə 14 000\$-dan baha olmayan qiymətə satışa çıxarmağı planlaşdırır. Lakin bunun üçün, aydındır ki, əvvəlcə ictimai müzakirələr və qanunverici aktlar tələb olunacaq. Keçmişdə heyvanların, hətta insanların belə, embriondan orqanların tam formalaşmasına qədər süni şəkildə böyüdülməsi məsələsi alimlər tərəfindən müxtəlif dərinlikdə araşdırılıb. Hər halda bizdə vaxtından əvvəl doğulan və zəif körpələrin yaşamasını təmin edən perinatal tibb mövcuddur. Bundan başqa, tibb tarixində, xüsusən də son illərdə, heyvan balalarının döl mərhələsində kifayət qədər uzun müddət inkişaf etdirilərək yaşadıldığı hallar da qeydə alınıb.

Çinlilər tərəfindən təklif olu-

nan sisteminin əsası - amniotik maye ilə doldurulmuş süni uşaqlıqdır. Belə bir mühitdə embrionun mayalanmadan doğuma qədər böyüdülməsi nəzərdə tutulur: sistem qida maddələrinin süni göbək ciyəsi vasitəsilə ötürülməsini təmin edəcək, süni intellekt isə dölün inkişafına nəzarət edəcək və optimal biokimyəvi parametrlərin qorunmasına cavabdeh olacaq. Texnologiya artıq heyvan embrionları - siçanlar və quzular üzərində sınaqdan keçirilir. Kaiwa Technology şirkətinin texnologiyası xüsusi bir yanaşmadır. Onlar süni uşaqlığı insanabənzər robotun qarın hissəsinə bənzər bir konstruksiya yerləşdirməyi planlaşdırırlar. Bu halda, yəqin ki, "ilk növbədə, bu, gözəl görünür" demək daha uyğun olardı. Başqa izahı dərhal tapmaq çətindir. Bəs məqsəd o ola bilər ki, döl həmişə "ana" və "ata" ilə birlikdə olsun? Yoxsa inkubatoru ehtiyat enerji mənbəyinə malik qorunan bir məkanda saxlamaq daha təhlükəsiz olmazmı?

Sırr deyil ki, "surroqat robot-ana" ideyası kifayət qədər şübhəli görünür. Bununla belə, KİV məlumatlarına görə, şirkət bu təşəbbüslə bağlı ictimai müzakirələrin başlanması üçün artıq yerli hakimiyyət orqanlarına müraciət edib. İnkişaf üçün

digər bir manea isə qanunvericilik bazasıdır. Çində və digər əksər ölkələrdə insan embrionları üzərində qadın bədənindən kənarda aparılan təcrübələrə ciddi məhdudiyyətlər qoyulub. Qanuna görə, onları yalnız 2 həftəlik yaşa qədər inkişaf etdirmək mümkündür ki, bu da ana bədənini xaricində dölün da-

şınmasını və uşağın doğulmasını qeyri-mümkün edir. Mütəxəssislərin fikrincə, bu texnologianın insanlar üzərində sınaqları 2030-cu ildən tez başlamaq mümkün deyil, o vaxta qədər isə araşdırmalar laboratoriyaya səviyyəsində və peşəkar mühitdə müzakirələr çərçivəsində qalacaq.

Əyləncə səhifəsi

Süni intellektə sahib olan ilk beyin...

Stenford Universitetinin elmi əməkdaşları, neyron siqnalı - yəni insan düşüncələrini - dekodlaşdırmağa imkan verən qabaqcıl beyin implantı hazırlayıblar.

Lent.az xarici mediaya istinadən xəbər verir ki, bu, yaxın gələcəkdə nitq pozuntusu olan insanların problemlərini aradan qaldıra bilər. Təcrübə iştirakçılarının razılığı ilə beyinlərinin müəyyən hissələrinə xüsusi elektron matrislər yerləşdirilib. Bu matrislər beyin fəaliyyətini real vaxt rejimində qeydə alıb. Daha sonra əldə olunan məlumatlar əvvəlcədən təlim keçmiş xüsusi süni intellekt modellərinə ötürülüb. Bu modellər neyron siqnalı ilə işləməyi bacarıb və onları uğurla dekodlaşdırırdı. Proses həmin strukturların şifrəsini açmaq və onları bizə tanış nitq vahidlərinə çevirməkdən ibarət olub, sonda isə bu vahidlər cümlələrə çevrilib.

Universitetin mütəxəssisləri həmçinin bu nailiyyətdə süni intellektin rolunu və niyə məhz onun vacib olduğunu izah ediblər. İzahatlara görə, xüsusi təlim keçmiş neyron şəbəkə modeli məhz beyin siqnalını düzgün şəkildə "hərflərə", sonra "sözlərə" və nəhayət, "cümlələrə" çevirərək şifrənin açılması dəqiqliyini artırmağı bacarıb. Əlbəttə, alimlərin uğuru tamamilə təsadüfi deyil: çünki Stenford mütəxəssisləri 2017-ci ildən etibarən normal işləyən neyroiinterfeys modelinin yaradılması üzərində çalışıblar. 8 il əvvəl insan beyinə qoşulmuş implantlardan istifadə ilə ilk təcrübə aparılıb. Məhz bu cür tədqiqatlar sayəsində iflic olmuş bir kişi ekranda bir sıra sözləri "çıxara" bilib. Bunun üçün onun motor korteksində hər birində 100 ayrı elektrod olan 2 implant yerləşdirilib.

Birlikdə bu iki modul eyni anda 200 neyronun işlənməsini təmin edib. Təcrübənin müsbət nəticə verməsi üçün kişidən, sanki hər bir hərfi əlilə hansısa səthin üzərinə yazmış kimi, beyində hərəkəti təsəvvür etməsi tələb olunub. Nəticədə nəzərdə tutulan bütün proses uğurla həyata keçirilib və alimlər ekranda həmin şəxsin düşündüyü mətni görüblər. İlk nəticə əldə edildikdən sonra alimlər işi daha da irəlilədərək ötən il beyin implantının təkmilləşdirilmiş versiyasını hazırladılar. Bu versiya düşüncələri oxuna bilən sözlərə çevirməyə və dekodlaşdırma dəqiqliyini 90%-ə çatdırmağa imkan verdi. Nəticədə ötürülən sözlərin sayı dəqiqədə 62 dil vahidinə qədər yüksəldi ki, bu da adi insan danışq sürətinə bərabərdir.

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində

yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis"

mətbəəsində çap edilib.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Pul qarşılığında yad adamları toylarına dəvət edirlər...

Fransada cütlüklərə öz toylarında yer satmağa imkan verən yeni proqram istifadəyə verilib. Xarici KİV-lərin xəbərinə görə, Qonaqlar geyim və davranış qaydaları tələb olunmaqla 100 ilə 150 avro arasında geyim kodu ala bilərlər.

Pandemiya zamanı tanışlıq proqramında tanış olan və 18 aylıq bir oğlu olan 48 yaşlı Cennifer və 50 yaşlı Paulo bu ayın sonunda Paris yaxınlığındakı şəhəratrafi mülkdə evlənməyə hazırlaşırlar. Cütlük Invitin tətbiqindən istifadə edərək pullu qonaqları dəvət edən ilk şəxsdir.

Toyda 80 böyük və 15 uşağın iştirak edəcəyi məlum olub. Cütlüyün bezi dostları və qohumları İngiltərə, Almaniya və Portuqaliyadan gələcək. Bilet alan beş nəfər də tədbirdə iştirak edəcək.

Cennifer jurnalistlərə deyib ki, Invitin startapı haqqında gələcək əri ilə Parisdə bir toy sərgisini ziyarət edərkən öyrənib.

Orada bir qrup insan olub ki, proqram vasitəsilə cütlüklərə toylarına biletli yad adamlara satmağı təklif ediblər.

"Vay, toyunuza yad adamları dəvət etmək çox yenidir" deyə düşündüm. Amma biz broşura götürüb bu barədə düşünməyə getdik və qərara gəldik ki, əgər proqramdakı profillərə əvvəlcədən baxıb kimi dəvət edəcəyimizi seçə bilsək, bu, olduqca yaradıcı bir həll ola bilər".

Məlumatda vurğulanır ki, bilet sahibləri gündüz toy mərasimi

mi və bağçada and içməklə başlayaraq, canlı musiqi ilə qazon-da içkilər içməklə bitən, sonra isə balıq və ya vegetarian yeməkləri seçimi ilə nəhəng yeməxanada şam yeməyi ilə bitən gün ərzində iştirak edəcəklər. Daha sonra ənənəvi rəqs gecəsi olacaq. Ödəniş verən qonaqlar toy dəvətnamələrində "qəşəng və zərif" kimi müəyyən edilən geyim koduna riayət etməlidirlər.

Bu startapın ideyası cütlüklərə toylarının bir hissəsini ödə-

mək üçün qonaqlara pul ödəməkdir. Toyda yadlardan biri olacaq 29 yaşlı Loren adlı oyuncaq ustası jurnalistlərə bildirib ki, toyda iştirak etmək və fərqli adət-ənənələr görmək fürsətini çox sevdi.

Qeyd edilir ki, Invitin startapını 2025-ci ilin əvvəlində Katya Lekarski təsis edib. O, etiraf edib ki, hazırda, əsasən, Paris ərazisində ödənişli qonaqlarla altı toy planlaşdırılıb.

"Mən Fransanın cənub-şərqindəki evimi toya gedən insanlara kirayə verirdim və beş yaşlı qızım soruşdu: "Bizi niyə toylara çağırırlar?". Düşündüm ki, toya biletlərin pulunu ödəyə və evlənen cütlüyə kömək edə bilsək necədir?" - Lekarski jurnalistlərə bildirib.

"Invitin"-in təsisçisi qeyd edib ki, startap üçün əsas problem potensial qonaqların və yad adamları öz toylarına dəvət etməyə hazır olan cütlüklərin tapılmasıdır. O, ən çox 25-35 yaş arası insanların razılaşdığını vurğulayıb.

Etimad İsmayilovun qatili azadlıqda!

2018-ci ildə Etimad İsmayilovu qətlə yetirən Gözəl Dəmirov azadlığa çıxıb. Bu barədə "Gununesi.info" Dəmirova yaxın mənbələrə istinadla xəbər yayıb.

Bildirilir ki, Gözəl Dəmirovun azadlığa çıxmasına səbəb olaraq onun onkoloji xəstəlikdən əziyyət çəkməsi göstərilir. Amma bəlli olub ki, Gözəl Dəmirov azadlığa çıxdıqdan sonra ev həbsindən yayınaraq Türkiyəni tərk edib. Sayt özəl mənbələrə istinadla idda edir ki, Dəmirovun onkoloji xəstə olmasına dair deyilənlər həqiqətdən uzaqdır. Belə ki, o, Belarusda yaşasa da, davamlı olaraq Azərbaycanca olur. Dəmirovun hər iki ölkədə biznes fəaliyyətini aktiv şəkildə davam etdirdiyi deyilir.

"Etimad İsmayilovun iyrenc hücumda həlak olması onun ailəsində dərin yaralar açıb. Müvəkkilimin ailəsi adından bu faciəvi hadisənin səbəbkarı Gözəl Dəmirov barəsində başlanmış məhkəmə prosesini diqqətlə izləyirik". Bunu isə Etimad İsmayilovun ailə vəkili Rövşən Zərbəliyev və Mehmet Okan, qətlə törədən Gözəl Dəmirovun azadlığa çıxması barədə xəbəri şərh edərkən deyiblər.

Vəkillərin açıqlamasında daha sonra bildirilir:

"Ədalətin bərqərar olması üçün bütün lazımi hüquqi addımlar atılıb. Şikayətlərimiz aidiyyəti orqanlara çatdırılıb və proses boyu bütün hüquqi addımlar atılıb, üstəlik, bu, davam etdirilir. Mərhumun həyat yoldaşı, qardaşı və vəkili olaraq bu işi sona qədər davam etdirəcəyik. İnənirəm ki, ədalət gec-tez zəfər çalacaq və günahkar qanun çərçivəsində layiq olduğu cəzanı alacaq. "Haqq nəzilər, amma heç vaxt üzülmez".

Qeyd edək ki, sabiq baş prokuror, mərhum İlyas İsmayilovun oğlu, iş adamı Etimad İsmayilov 19 sentyabr 2018-ci ildə Türkiyədə qətlə yetirilib. Onun qatili Gözəl Dəmirov polis polkovnikidir və vaxtı ilə DİN-də yüksək vəzifələrdə çalışıb. O, 18 il azadlıqdan məhrum edilmişdi.

RƏŞAD

Yasamalda narkotacir qardaşlar saxlanıldı

Yasamal rayonunda bir neçə gün əvvəl polis əməkdaşları tərəfindən narkotiklərin satışı və qanunsuz dövriyyəsinə qarşı keçirilən əməliyyat zamanı saxlanılan 31 yaşlı Yusif Əliyev və qardaşı 33 yaşlı İlkin Əlbir olan digər şəxslər də tutulub.

Bu barədə DİN-in Mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Məlumatla görə, Yasamal RPİ 29-cu Polis Şöbəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri tədbir zamanı əvvəllər məhkum olunmuş 64 yaşlı İlham Quliyev və 33 yaşlı İlkin Bağiyev saxlanılıblar. Onların avtomobilinə baxış zamanı 18 büküm ümumi çəkisi 11 kiloqram 465 qram olan mariyuana aşkarlanıb.

Şöbə əməkdaşları tərəfindən keçirilən növbəti əməliyyat zamanı narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə şübhəli bilinən daha bir narkokuryer - əvvəllər məhkum olunmuş 36 yaşlı Rizvan Abiyev də saxlanılıb. Ondan isə 5 kiloqram 376 qram mariyuana, *3 kiloqram 200 qram tiyək və narkotiklərin onlayn satışında istifadə etdiyi bank kartları aşkarlanıb.

Saxlanılan şəxslərin hər birinin şəxsiyyəti istintaqla aşkarlanan İran vətəndaşları ilə cinayət əlaqəsinə girdikləri və ölkə ərazisində narkokuryerliyə cəlb edildikləri məlum olub.

Faktlarla bağlı cinayət işləri başlanılıb, əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Qeyd edək ki, sonuncu əməliyyatlar zamanı ümumilikdə 27 kiloqrama yaxın narkotik vasitə qanunsuz dövriyyədən çıxarılıb.

Rusiya Yusif Xəlilovu həbs etdi

Azərbaycan diasporuna hücumlar şiddətlənir

Rusiyanın Voronej şəhərində azərbaycanlı diaspor rəhbəri, eyni zamanda şəhərin ən böyük bazarının sahibi Yusif Xəlilov saxlanılıb.

Rusiya mediasının məlumatına görə, istintaq iddia edir ki, o, bu ilin martında oğlunu hərbi xidmətə aparmamaq üçün həkimə 330 min rubl rüşvət verib. Məbləğin bir hissəsinin vasitəçi ilə çatdırıldığı, qalan 100 min rublun isə karta köçürüldüyü bildirilir.

Məlumatla görə, Yusif Xəlilov istintaqa ifadə verməkdən imtina edib və günahını qəbul etmir. Onun barəsində 7 ildən 12 ilədək azadlıqdan məhrumetmə və deportasiya təhlükəsi mövcuddur.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl də Rusiyanın Ural bölgəsində Azərbaycan diasporunun digər nüfuzlu nümayəndəsi Şahin Şixlini və onun oğlu saxlanılmışdı. İndi isə Voronej-

dən gələn bu xəbər Rusiyanın Azərbaycan diasporuna qarşı ardıcıl repressiya siyasətinin davamı kimi görünür.

Aydın olur ki, Moskva azərbaycanlı diaspor liderlərini bir-bir hədəfə alaraq onları cinayət ittihamları ilə neytrallaşdırmaq, nüfuzlarını sarsıtmaq və ictimai fəaliyyətlərini tamamilə

zəiflətmək xəttini izləyir. Bu, həm də Rusiyanın ölkədə yaşayan milyonlarla azərbaycanlıya açıq mesajdır: diaspor təşkilatlanması və təsir imkanları Kreml üçün qəbul edilməzdir.

Son həbslər göstərir ki, Rusiyanın azərbaycanlılara qarşı təzyiq siyasəti sistemli xarakter daşıyır və məqsəd yalnız fərdləri cə-

zalandırmaq deyil, bütövlükdə diaspor hərəkatını ləkələmək və sıradan çıxarmaqdır.

Qeyd edək ki, Y.Xəlilov ilk dəfə iyulun 1-də saxlanılıb, daha sonra əməliyyat tədbirləri həyata keçirildikdən sonra iş adamı sərbəst buraxılıb. O, Voronej-də yerləşən Alekseevski bazarının ortaqlarından biridir.

Kremldən Azərbaycana qarşı çirkin təxribatlar...

Putin Rusiyası Azərbaycana qarşı çirkin təxribatlarını davam etdirir.

Ukrayna kanalları-nın məlumatına görə, srağagün gecə Rusiya PUA-ları Azərbaycanın SOCAR şirkətinin Ukraynadakı yanacaq terminalarını vurub. Məntəqə "Shahed" tipli PUA ilə vurulub. Həmçinin, Ukraynanın "Nova Pošta" terminalı da hücumla məruz qalıb.

Hücum Odessa vilayəti ərazisində baş verib və nəticədə böyük yanğın başlayıb.

Odessa vilayət administrasiyasının rəhbəri Oleq Kiper teleqram kanalında bildirib ki, xilasedicilər güclü yanğının qarşısını alıb.

Yaşayış binalarına

da ziyan dəydiyi bildirilir. Hücumun nəticələri barədə hələlik rəsmi məlumat yoxdur.

Qeyd edək ki, bu, Rusiyanın Ukraynadakı SOCAR infrastrukturuna qarşı ikinci hücumudur. Bundan öncə, avqustun 6-na keçən gecə Rusiya ordusu Odessadakı SOCAR-ın neft bazasına da

PUA-larla hücum edib.

Əlavə edək ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasında məlum səbəblərdən gərginlik başlayana qədər SOCAR obyektlərinə bu cür hücumlar edilmirdi. Bu, bir daha mülki infrastrukturla "döyüşən" Moskvanın rəziliyyətinin və alçaqlığının sərhəd tanımadığını göstərir.

İranda gənc siyasi məhbus işgəncə nəticəsində öldürüldü

İki ay əvvəl Teh-randa təhlükəsizlik qüvvələri tərəfindən

saxlanılan gənc siyasi məhbus Rza Sorağinin təhlükəsizlik təcridxanasında işgəncə nəticəsində öldüyü bildirilib.

Musavat.com İran News-a istinadən xəbər verir ki, insan haqları təşkilatlarının məlumatına görə, Sorağinin meyiti ailəsinə təhvil verilib. Onun yaxınlarına ölüm səbəbini açıqlamamaq və yas mərasimini sakit keçirmək üçün təzyiq göstərdiyi qeyd olunub. Ailə üzvlərinin çəkdiyi görüntülərdə Sorağinin bədənində çoxsaylı yara izləri və ağır işgəncə əlamətləri görünür.

Hadisə ilə bağlı rəsmi qurumlardan hələlik hər hansı açıqlama verilməyib.

Rusiya SOCAR-ı “vurmaqla” Bakını nəyə təhrik edir?

Azərbaycan alçaq hücumlara adekvat cavab verə bildiyini sübut edib...

Vladimir Putin “Rusiyanın sərhədləri yoxdur” deyəndə, çoxları başa düşməmişdi ki, söhbət hərfi mənada Rusiya sərhədlərindən yox, daha çox işğalçılıq, şovinizm, imperiyaçılıq məzəsinə yoluxmuş bu çürük dövlətin ləyaqətsizliyinin, alçaqlığının, başıpozuqluğunun sərhədinin olmamasından gedir. Ötən gecə Ukraynanın Odessa vilayətinəki SOCAR terminalının vurularaq, demək olar, bütünlüklə məhv edilməsi də bunun bariz göstəricisi oldu...

Bəli, ola bilsin ki, doğrudan da AZAL təyyarəsi Rusiya tərəfindən bilərəkdən vurulmamışdı. Ancaq Rusiyada azərbaycanlılara qarşı repressiyalar, qətlər, ölkəmizə qarşı Kremlin apardığı çirkin təhdid və təzyiq kampaniyası, hədə-qorxular, nəhayət, Ukraynadakı SOCAR infrastrukturunun vurulması tamamilə bilərəkdən, düşünülmüş şəkildə edilən düsməncilik və cinayətdir.

Xatırladaq ki, keçən dəfəki zərbədən sonra Azərbaycan Ukraynaya silah tə-

darükünə qoyulan məhdudiyyətləri aradan qaldıra biləcəyinə işarə vurmuşdu. Daha doğrusu, hakimiyyətə yaxın media bu barədə məlumatlar yaymışdı. Niyə də olmasın? İlk növbədə Ukrayna Qarabağdakı separatçıların qoyub qaçdığı və təhvil verdiyi silahları vermək olmazmı? Rusiya öz hərəkətləri və ölkəmizə qarşı qarşıdurmanın temperaturunu yüksəltməklə, sanki bilərəkdən Azərbaycanı cavab addımlarına təhrik edir.

Kimlarsə SOCAR-a qarşı zərbələrə
Kremlin hansısa anti-Azərbaycan qü-
ləsinin bilərəkdən təşkil etdiyini iddia
edə bilər. Lakin bu qüvvələrin hamısı
sonda bir nöqtədə - Putinin kabinetində
cəmləşir və buna görə də belə alçaq
təhdid və təzyiq addımlarının Rusiya
başçısının icazəsi, hətta birbaşa göstə-
rilmiş olmasın atılması qəti inandırıcı de-
yil.

Əgər ölkəmiz Rusiya işğalçı ordusunun Ukraynada SOCAR-ın infrastrukturuna qəsdən zərbələr endirməsinə cavab olaraq Ukraynaya silah satmağa başlasa, o zaman Azərbaycan Rusiya qanunvericiliyinə görə Rusiya üçün "dost olmayan ölkələr" siyahısına daxil edilə, bu da Rusiya hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən Rusiyada yaşayan

azərbaycanlılara qarşı təzyiq və təhdidləri artırabilir. Ancaq bu təhdidlər zəatən yüksələn xətlə artmaqdadır

Onu da qeyd edək ki, Rusiyanın SOCAR-a məqsədyönlü zərbəsi Rusiya Baş nazirinin müavini Aleksey Overçukun hökumətlərarası üçtərəfli komissiyasının növbəti görüşünün 22 avqust 2025-ci ildə Moskvada keçiriləcəyini elan etməsindən sonra baş verib. Belə çıxır ki, Bakı hər şeyə rəğmən bu görüşə razılıq verib. İndi SOCAR-ın Ukraynadakı infrastrukturuna nümayişlərə şəkilə endirilən zərbdən sonra Bakının komissiyasının işində iştirakı nə dərəcədə real və məntiqli görünür? Azərbaycan artıq dəfələrlə Moskvanın bu cür təhdid və təzyiqlərinə adekvat cavab

verib. Bu zərbə də böyük ehtimalla cavabsız qalmayacaq.

Ancaq əsas olan həm də odur ki, Azərbaycanla 2022-ci ilin fevralında az qala strateji tərəfdaşlığa bərabər olan "Müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında" Bəyannamə imzalayan Kreml və şəxsən Putinin özü bir daha onun nə sözünün, nə imzasının bir qara çəpiklik dəyərinin olmadığını göstərdi. Göstərdi ki, dünyada irtica, ləyaqətsizlik, işğalçılıq simvoluna çevrilən Putin Rusiyası üçün dost, tərəfdaş və s. bu kimi anlayışlar yoxdur, heç zaman da olmayacaq

C.MƏMMƏDLİ

**“Bu, Moskvanın
ikiüzlü mövqeyini
açıq göstərir”**

Fərhad Məmmədov:
“İndi əsas sual budur:
Bakı necə və nə
vaxt cavab verəcək?”

Politoloq
Fərhad Məmmədov Rusiyanın Ukraynada Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) infrastrukturuna qarşı növbəti məqsədyönlü hücumunu şərh edib. Onun sözlərinə görə, Moskvanın bu addımı Azərbaycan-Rusiya münasibətlərində gərginlik mərhələsi

F.Məmmədov xatırladı ki, daha əvvəl SO-CAR-ın obyektlərinə zərbələrdən sonra Bakı ilk dəfə olaraq Ukraynaya silah satışına qoyulan məhdudiyyətlərin aradan qaldırılma biləcəyi ilə bağlı signal vermişdi.

Politoloqun fikrincə, burada məntiq aydındır: "Əgər Moskva indiyə qədər etmədiyini edirsə, Bakı da indiyə qədər atmadığı addımları atmağa məcbur ola bilər".

Ekspert diqqətə çatdırıb ki, Rusiya tərəfindən SOCAR-a qarşı hücumun fonunda Moskvada Azərbaycanla hökumətlərarası komissiyaanın iclası elan edilib.

O xatırladı ki, ötən il avqustda bu formatda görüş Bakıda keçirilmişdi: "Overçukun bəyanatı Bakının razılığı olmadan mümkün olmazdı. Deməli, Azərbaycan bu komissiyanın keçirilməsinə "çətin dövrə" baxmayaaraq razılıq verib. Bu işə ayın sonunda Pekində mümkün yüksək səviyyəli təmas üçün zəmin ola bilərdi".

Politoləq h mçinin Prezident İlham Əliyevin ABŞ mediasına verdiyi son m sahib ni yada salıb. D vl t b şb sı h min a ıqlamada AZAL t y-yar sinin Rusiya Silahlı Q vv ləri t r find n bil r k n vurulmadı nı d   nd v n  bildirib.

F.Məmmədovun qənaətinə, bu bəyanat fonunda SOCAR-ın infrastrukturuna təkrar "məqsədli hücum" Moskvanın ikiüzlü mövqeyini açıq göstərir.

Fərhad Məmmədov əlavə edib ki, Rusiyada eyni zamanda azərbaycanlılara qarşı hədəfli həbslər, ksenofob və azərbaycanofob çıxışlar gündəlik mediada geniş vavılır.

Onun sözlərinə görə, hazırda Moskvanın Bakı ilə bağlı siyasətində iki xətdən danışmaq olar:

“Bir tərəfdən konfrontasiyanı artırmaq, digər tərəfdən dialoq qurmağa çalışmaq. Ancaq bu xətlər şərtidir. Çünki Moskvanın mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi var və koordinasiya edən mərkəz yalnız Kremlin özüdür. Oxşar taktikanı biz İranda da görürük, amma İranla müqayisədə Rusiyada mərkəzləşmə daha güclüdür”.

Politoloqun fikrincə, Azərbaycanın cavab reaksiyası Moskva-Bakı münasibətlərinin gələcək trayektoriyasını müəyyənləşdirəcək: "Əgər Azərbaycan bu məqsədli hücumlardan sonra Ukrayna silah satışına başlasa, o zaman Rusiyanın qanunvericiliyinə əsasən "dost olmayan ölkələr" siyahısına düşəcək. Bu isə Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarını azərbaycanlılara qarşı etnik təqibləri ilə nəticələne bilər. Moskva buna qadirdir".

Fərhad Məmmədov hesab edir ki, Pekin sammiti öncəsi Rusiya gərginliyi qəsdən artırır: "İndi əsas sual budur - Bakı necə və nə vaxt cavab verəcək?"

KƏNAN

Baş Prokurorluq SOCAR-a hücumu görə cinayət işi açə bilər

Gündüz Məmmədov: "Hərbi cinayət əlamətləri mövcuddur"

Bu gecə Rusiya ordusu Odessa vilayətində SOCAR-a məxsus neft terminallarına ikinci dəfə hücum edib. Ekspertlər bildirir ki, artıq bu hadisəni təsadüfi zərbə kimi qiymətləndirmək mümkün deyil və bu, Azərbaycanın mülki infrastrukturuna məqsədyönlü hücumdur. Hücumda hərbi cinayət əlamətləri mövcuddur.

Politoloq Gündüz Məmmədovun sözlərinə görə, SOCAR dövlət şirkəti olduğundan, Azərbaycan Bas Prokurorluğu

ekstraterritorial yurisdiksiya prinsipi ilə cənabət işi açılabilir. Onun fikrincə, mühüm addımlardan biri Ukrayna və Azərbaycan arasında birgə beynəlxalq istintaq qrupu yaradaraq hadisənin araşdırılmasıdır.

Ekspert əlavə edir ki, əgər hücumun məqsədyönlü olduğu sübut olunarsa, bu hadisə aqressiya aktı kimi qiymətləndirilə bilər. Bu halda Azərbaycan BMT-yə müraciət edə, 1974-cü il tarixli Baş Assambleyanın №3314 sayılı qərarında təsbit olunmuş aqressiya tərifinin pozulması barədə əsas göstərə bilər.

Rusiya Azərbaycanla qarşı dost olmayan siyasət yürütməkdə davam edir. Bu siyasət artıq açıq aqressiya müstəvisinə keçib. Əgər əvvəllər Kreml öz mövqeyini yalnız siyasi ritorika, təbliğatçı politoloqlar və radikal çıxışlarla ifadə edirdisə, indi proses hərbi-siyasi səviyyəyə qaldırılıb. Rusiya Dövlət Dumasının deputatı Andrey Qurulyov, antiAzərbaycan mövqeyi ilə seçilən Vladimir Solovyov və digər propaqandistlərin təhdidlərinin davamı kimi Moskva təhlükəli addımlar ataraq, Ukraynada Azərbaycana məxsus enerji obyektlərini hədəfə almağa başlayıb.

Son hadisələr məhz bu təcavüzkar kursun bariz göstəricisi kimi qiymətləndirilən bilər. Ötən gecə Odessa vilayətində SOCAR-a məxsus neft bazası növbəti dəfə Rusiya tərəfindən İranın "Şahed" tipli PUA-ları ilə intensiv hücumla məruz qalıb. Birbaşa zərbələrdən sonra güclü yanğın baş verib, 17 yanacaq çəni, nasosxana, operator otaqları və texniki binalar ciddi zərər görüb, ərazinin hasarı dağılıb. Ümumi tutumu 16 min kubmetr olan bu obyektin sıradan çıxarılması Azərbaycanın iqtisadi maraqlarına və enerji təhlükəsizliyinə qarşı yönəlmiş açıq təxribatdır. Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, bu, Rusiyanın Odessada SOCAR-a məxsus neft bazasına ikinci hücumudur. Avqustun 8-də də Rusiya 10 "Şahed" ilə SOCAR-ın neft bazasına hücum etmiş, nəticədə qismən dağıntılar olmuşdu.

Bundan əvvəl - avqustun 6-da isə Rusiya Odessada Azərbaycan qazını Ukraynaya nəql edən qaz kompressor stansiyasına hava zərbələri endirmişdi. Gördüyü kimi, Rusiya son vaxtlar Ukrayna-

“Artıq Rusiyaya hərəkətlə cavab verməliyik”

Rasim Musabəyov: “Azərbaycan Ermənistanla müharibədə ələ keçirdiyi rus silahlarını güzəştli şərtlərlə Ukraynaya satmalıdır”

da Azərbaycana məxsus enerji obyektlərini məqsədyönlü şəkildə hədəfə alıb.

Azərbaycan Milli Məclisinin deputatı Rasim Musabəyov hesab edir ki, Azərbaycanın etirazlarına baxmayaraq, SOCAR-ın obyektlərini hədəfə alan Rusiyaya əlavə bəyanat və müraciət ünvanlamadan cavab vermək lazımdır. Deputat APA-ya açıqlamasında bildirib ki, Rusiya Azərbaycanın etirazlarına baxmayaraq SOCAR-

ın obyektlərini mütəmadi olaraq havadan zərbələrə məruz qoyur: “Artıq bununla bağlı onlara əlavə müraciət və ya bəyanat ünvanlamağa ehtiyac yoxdur. Hesab edirik ki, biz Ukraynaya silah satışına qoyulmuş embarqonu aradan qaldıra bilərik və bu addımı atmaq lazımdır. Rusiyanın dediklərinə fikir vermədən hərəkət etmək lazımdır. Vaxtilə Ermənistanla müharibə dövründə ələ keçirilmiş rus silahlarını Ukraynaya satmaq mümkündür. Naxçıvanda da ordumuz tamamilə Türkiyə silahlarına keçid etdiyi üçün orada kifayət qədər zirehli texnika qalıb. “Qrad” qurğuları, digər texnikalar var ki, onları artıq saxlamağa ehtiyac yoxdur. Bu texnikanı Ukraynaya satış üçün göndərmək olar. Vaxtilə Ukrayna bizə sovet silahlarını satmışdı - həm tankları, həm də MiQ-29 qırıcılarını Azərbaycana vermişdi. Mən indi heç bir qəbahət görmürəm ki, Azərbaycan da öz növbəsində artıq bizə artıq lazım olmayan sovet istehsalı silahları Ukraynaya güzəştli qiymətlərlə satsın. Onsuz da həmin vəsaiti Avropa ölkələri böyük məmnuniyyətlə ödəyirlər. Buna əlavə izahat da lazım deyil - kimə xoşdursa, xoş olsun, xoş deyilsə, fərq etməz”.

Rusiya İran istehsalı olan “Shahed” pilotsuz uçuş aparatlarından istifadə edərək SOCAR-ın Odessadakı neft bazasına hücum edib. Hücum yanğına səbəb olub. Yanğın tez bir zamanda ləkəlaşdırılıb. Zərbə nəticəsində dörd nəfər ağır yaralanıb.

“Etirazlar nəticə vermirsə, addımlar vacibdir”

Rasim Musabəyov hesab edir ki, Rusiya vaxtilə erməniləri silahlandıraraq Azərbaycana qarşı istifadə etməyə çəkinmədiyi kimi, Azərbaycan da söz atışmasına girmədən öz addımları ilə cavab verməlidir.

“Vaxtilə ermənilər bizim torpaqlarımızı işğal etmişdilər. Rusiya isə onlara milyardlarla dollar dəyərində pulsuz silah verir, hə-

zərbaycan Kremlin bu şantajı qarşılığında Ukrayna ilə bütün sahələrdə əməkdaşlığı inkişaf etdirəcək. Təsədüfi deyil ki, Rusiya Odessada SOCAR-ın yanacaq mərkəzini birinci dəfə raketlə vurduqdan sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ukraynalı həmkarı Volodimir Zelenski ilə telefonla danışaraq Ukraynaya əlavə olaraq 2 milyon dollar yardım ayırdığını bildirdi. Bu vəsait hesabına Azərbaycandan Ukraynaya elektirik transformatorları göndərildi”.

E.Şahinoğlu hesab edir ki, rəsmi Bakı Kremlə xəbərdar etmişdi ki, Rusiya növbəti dəfə də SOCAR-ın Ukraynadakı yanacaq mərkəzlərinə zərbə endirsə, Azərbaycan Ukraynaya silah və hərbi texnika yardımına qoyduğu embarqonu ortadan qaldıra bilər.

“Kremlin rəsmi Bakının xəbərdarlığını nəzərə almayaraq SOCAR-ın yanacaq mərkəzinə yenə

min silahlar da işğal altındakı ərazilərimizdə yerləşdirilərək Azərbaycana qarşı istifadə olundu. Rusiya bundan çəkinmirdisə, Azərbaycan da öz addımlarını ataraq, Moskvanı məcbur edəcək ki, bunu həzm eləsin. Amma bir daha vurğulayıram: onlarla hansısa söz atışmasına girməyə ehtiyac yoxdur. Onlar hərəkət edirsə, biz də hərəkətlə cavab verməliyik”, - deyər Rasim Musabəyov fikrini yekunlaşdırıb.

“Bu addımın əks-effeti olacaq...”

“Rusiya Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin Ukraynadakı yanacaq mərkəzlərini qəsdən hədəf seçib. Kreml Azərbaycanla Ukrayna arasında enerji əməkdaşlığından narahatdır, bunu əngəlləməyə çalışır”.

Bunu isə politoloq Elxan Şahinoğlu Odessada SOCAR-a məxsus enerji infrastrukturunun növbəti dəfə dron hücumuna məruz qalmasını şərh edərkən bildirib.

Ekspert hesab edir ki, SOCAR-ın Ukraynadakı yanacaq mərkəzlərinin hədəf alınmasının Kreml üçün əks-effektli olacaq: “A-

zərbə endirmək qərarını veribse, belə olan halda Azərbaycan Ukrayna ilə hərbi sahədə də əməkdaşlıq mövzusunun müzakirəyə çıxara bilər.

Rusiyanın SOCAR-ın Ukraynadakı yanacaq mərkəzlərinə vurduğu raket zərbələri Azərbaycanla münasibətlərin normallaşması imkanlarını heçə endirir, tam əksinə gərginlik daha da artır. Demək, Kreml Azərbaycanla münasibətlərin normallaşmasında maraqlı deyil”, - politoloq vurğulayıb.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Zelenskidən sensasion iddia

“Rusiya Odessada Azərbaycan şirkətinə məxsus enerji obyektinə qəsdən hücum edib”

Ukrayna prezidenti Volodimir Zelenski Ukraynanın Odessa şəhərində SOCAR-a məxsus neft bazasına edilən hücumun Rusiya tərəfindən məqsədli şəkildə həyata keçirildiyini deyib.

Bu barədə o özünün sosial şəbəkə hesabında fikir bildirib. “Rusiya tərəfindən Odessada Azərbaycan şirkətinə məxsus enerji obyektinə qəsdən hücum olub. Bu bizim münasibətlərimizə və enerji müstəqilliyimizə hücumdur”, - Zelenski qeyd edib.

Ukrayna lideri Rusiyanın məqsədyönlü olaraq mülki şəxsləri və infrastrukturunu hədəf aldığı bildirib.

Zelenski müharibənin dayanmalı olduğunu və bunun üçün Rusiyanın addım atmalı olduğunu bəyan vurğulayıb.

Tarixçi alim, attestatlı dosent, 26 ildən artıq ali təhsil sistemində nümunəvi pedaqoq, özünəməxsus elmi yanaşmaları olan tədqiqatçı kimi fəaliyyət göstərmiş Neyman Nərman oğlu Xasayev tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevaya, Baş prokuror Kamran Əliyevə, Elm və Təhsil naziri Emin Əmirullayevə, eləcə də digər aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə müraciət edən alimin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

(Əvvəli ötən saylarımızda)

Bundan sonra haqlı mübarizəmi davam etdirməklə, işdəki cinayət tərkibli fakt və sübutları əsas götürərək Sumqayıt Şəhər Prokurorluğuna şikayət ərizəsi vermişəm. İşə baxan Sumqayıt Şəhər Prokurorluğunun müstəntiqi Elviz Salayev özünün qeyri-müəyyən maraqlarının təmin olunmasından razı qalmaqla, tələbə Samirə İbrahimlinin mənə qarşı törətdiyi cinayətdən iki il vaxtın təhlükəli cinayət işi kimi dəyərləndirməklə iddia ərizəmi rədd edən qanunazidd qərar qəbul etmişdir. Əvvəla, müstəntiq E.Salayev qanunların aliliyini əsas götürüb, məni nəinki əmək hüququndan, hətta 5 ildir cinayətkarlığa yaşayış minimumundan məhrum etmiş, karyera yüksəlişimə, işgüzar nüfuzuma, peşəkarlığıma və elmi-pedaqoji fəaliyyətimə sarsıdıcı zərbə vurmuş, fiziki sağlamlığıma qəsd etmiş tələbə Samirə İbrahimlinin bu cinayətkar əməlini az ağır deyil, son dərəcə ağır mənəvi terror əməli kimi qiymətləndirməklə ona cinayət işi açmalı idi.

Bundan savayı müstəntiq E.Salayev tələbənin rektora internet üzərindən göndərdiyi, məhkəməyə təqdim etdiyi izahatından və mənim müstəntiqə verdiyim izahatımdan göründüyü kimi tələbəni bu cinayəti törətməyə təhrik edən mənə qarşı "qara piar" kampaniyasını təşkil etmiş dekan Adil Baxşəliyev, kafedra müdiri Sona Məhərrəmovaya, bu cinayətin fəal iştirakçıları nurcu əqidəli Samir Kərimli, telefonuma dolayı yolla müdaxilə edib, şəxsi yazıma sirrimi ələ keçirib, onu cinayətkarlığa sosiallaşdırmış, 2018-ci ildə məni qəsdən ömürlük ürək-damar xəstəliyinə düşürən digər dini təriqətçi, vahabi Sarvan Bədəlov, 70 Ç

Apelyasiya Məhkəməsinə şikayət etmək hüququmdan istifadə edərək Sumqayıt Apelyasiya Məhkəməsinə verdiyim şikayət əsasında Sumayıt Apelyasiya Məhkəməsinin sədri, Məhkəmə - Hüquq Şurasının layiqli üzvi cənab Tofiq Paşayevin işi ciddi nəzarətə götürüb məsələyə obyektiv yanaşmaq barədə verdiyi göstəriş əsas olmaqla ədalətli hakim Rəşadət Ağayevin sədriyi ilə keçirilən son iclasda qəbul edilən 2025-ci il 3 aprel tarixli qərarla həm Sumqayıt Şəhər Prokurorluğunun müstəntiqi Xəliq Dadaşzadənin, həm də qeyri-müəyyən maraqları təmin olunmaqla əleyimə yalançı qərar qəbul etmiş hakim Samir İsmayilovun qanunazidd qərarı ləğv edilmiş, iş yenidən tam şəkildə araşdırma aparmaq barədə məhkəmə hökmü əsas olmaqla Sumqayıt Şəhər Prokurorluğuna göndərilmişdir. İşin həvalə olunduğu

məsul vəzifəli şəxs fəaliyyətsizlik nümayiş etdirməklə ya "Məhkəmədə olan işə Elm və Təhsil Nazirliyi baxmır", ya da "SDU-nun muxtariyyəti olduğu üçün kadir məsələlərinə biz baxmırıq" kimi formal cavablar verərək öz vəzifəsini yerinə yetirmiş saymışdır.

SDU-da mənə qarşı bir çox cinayətlər törətməmiş cinayətkar şəbəkə ölən nüfuzlu elmi jurnali olan "Bakı Universitetinin Xəbərləri"ndə davamlı nəşr edilən elmi məqalələrimin nəşrini belə dayandırmağa nail olmuşlar. Mən hal - hazırda 3 min 700 manat "Bank of Baku"ya və 5 min 700 manat "Unibank"a olan kredit borcumu cinayətkarlığa əmək hüququndan, nəinki əmək hüququndan, hətta yaşayış minimumundan məhrum edildiyimə görə 5 ildir ki, ödəmək iqtidarında deyiləm. Onlar işə haqlı olaraq öz borclarını tələb

Tanınmış alimə qarşı çirkin kampaniya

Universitetdə dekan olmasının qarşısını almaq üçün nüfuzdan salmağa çalışdılar, üstəlik "qara piar"larla işdən uzaqlaşdırılmasına nail oldular

maddəsini mənə şamil edən hüquqi əsası olmayan işdən çıxarılma əmrini hazırlayan və bununla da cinayət törədən hüquqşünas Əminə Həsənova və mənim iri həcmli, yüksək elmi dəyərli "Azərbaycan sultanlıqları" adlı tarixşünaslıqda ilk imza atdığım əsərimin elektron variantını oğurlayıb öz adına nəşir etdirən prokuror E.Xəlilovun CM-in 155, 156, 165, 308, 309, 312, və 320 -ci maddələri ilə təqsirli bilinib, barələrində cinayət işini qaldırılması zəruri olduğu halda, o, bu ağır cinayət əməllərini görmədən gələrek, qanunazidd qərar qəbul etmişdir.

Müstəntiq E.Salayevin qeyri-müəyyən maraqlarının təmin etməklə çıxardığı qanunazidd qərarı məhkəmə nəzarəti qaydasında Sumqayıt Şəhər Məhkəməsinə verərək 2023-cü il 6 noyabr tarixində ədalətli hakim Ramiz Quliyevin çıxardığı qərarla tam şəkildə ləğv edilib işin yenidən hər tərəfli araşdırılmaq məqsədi ilə Sumqayıt Şəhər Prokurorluğuna göndərilməsini həyata keçirə bildim. Lakin işin həvalə olunduğu yeni müstəntiq Xəliq Dadaşzadə nəinki məni çağırış izahatımı almadı, hətta məhkəmənin tam şəkildə araşdırma aparmaq barədə qərarını heçə sayıb, heç bir araşdırma aparmayaraq yalnız bütün qanunazidd əməlləri və mənə qarşı cinayət tərkibli işləri təşkil edən dekan A.Baxşəliyevin kabinet şəraitində formal izahatını almış, bu məsul vəzifəli şəxs tərəfindən yetərincə qeyri-müəyyən maraqları təmin olunduğundan onun mənə şər-böhtan deməsinə münbit şərait yaratmaqdan belə çəkinməmiş, bunu özünün qəbul etdiyi qanunazidd qərarda qabarıq formada nümayiş etdirmişdir. Mənim Sumqayıt Şəhər Prokurorluğunun müstəntiqi X.Dadaşzadənin qanunazidd qərarından Məhkəmə Nəzarəti qaydasında Sumqayıt Şəhər Məhkəməsinə verdiyim şikayətə baxan hakim Samir İsmayilovun 2024-cü ilin aprel ayında məhkəmə baxış iclasını təxirə almasından sonra, Sumqayıt Məhkəmə Kompleksində

məhkəmənin qapalı keçirilməsinə rəğmən, keçmiş müstəntiq Elviz Salayevin, mənə qarşı bir çox cinayətlər törətməmiş SDU-nun prorektoru Elmar Xəlilovun və müstəntiq Xəliq Dadaşzadənin bir araya gəlib məhkəməyə təsir göstərəcəyindən şübhələnərək işi geri götürüb, Baş Prokuror cənab Kamran Əliyevin şəxsi qəbuluna yazılmaq qərarına gəldim.

2024-ci ilin iyununda Binəqədi Rayon prokurorluğunda cənab Kamran Əliyevin şəxsi qəbulunda olarkən ona təqdim etdiyim işdən çıxarılma əmrimin hüquqi əsası olmadığını görüb, Elm və Təhsil Naziri Emin Əmirullayevin niyə məni işə pərpa etmədiyini soruşaraq, xahişim əsasında mənim işimin Sumqayıt Şəhər Prokurorluğuna təfərrüatı üçün oradan alınaraq ətraf rayonlardan birinin prokurorluğunda şəxsi nəzarəti altında araşdırılması və müddətsiz müqavilə ilə işləməyimlə bağlı işdəki kobud qanun pozuntularının müəyyənəndirilməsi məqsədi ilə materialların Cinayət Təqibindən Kənar İcraatlar İdarəsinə göndəriləcəyinə dair göstəriş verəcəyini bildirsə də, lakin istintaqa Nəzarətin keçmiş reisi Fazil Həsəneliyev qeyri-müəyyən maraqları səbəbindən Sumqayıt Şəhər prokurorluğu ilə eyni mövqeyi bölüşdürdüyü üçün Baş Prokurorun göstərişini heçə sayaraq işi qəsdən şikayətçi olduğum Sumqayıt Şəhər Prokurorluğuna göndərmişdir. Belə olduqda mən yenidən Sumqayıt Şəhər Məhkəməsinə müstəntiq Xəliq Dadaşzadənin qanunazidd qərarından Məhkəmə Nəzarəti qaydasında şikayət ərizəsi verməli oldum. Maraqlıdır ki, artıq qarşı tərəfin qeyri-müəyyən maraqlarının təmin etməklə ələ aldığı əvvəlki hakim Samir İsmayilov iş üzrə qanunazidd formada hakim təyin olunmaqla şübhələrimi doğruldaşdır CM-in 295.1 maddəsi üzrə məsuliyyətə cəlb olunacağını nəzərə almadan əleyimə yalançı qərar qəbul edib X.Dadaşzadənin qanunazidd qərarını qüvvədə saxladı.

Mən üç gün müddətinə Məhkəmə Nəzarəti qaydasında Sumqayıt

yeni müstəntiq Elmir Əlizadə məni izahat almaq məqsədi ilə çağırış üç saat ərzində geniş və əhatəli izahatıma alaraq, Sumqayıt Prokuroru ilk gündən tərəf olduğu bilinən və əleyhimə qərar qəbul edəcəyini aşkarana bildiren Mürvət Həsənovla danışıq apardıqdan sonra Sumqayıt Apelyasiya Məhkəməsinin ədalətli qərarını heçə saydıqlarını öz əvvəlki qərarlarını dəyişmədən qüvvədə saxayacaqlarını əminliklə elan etmişdi.

2022-cü ilin avqust ayında Prezidentin Məhkəmə, Hüquq-Mühafizə orqanlarına Nəzarət üzrə köməkçisi cənab Fuad Ələgərovun şəxsi qəbulunda olarkən məni diqqətlə dinləyərək haqlı sayıb iş materialıma problemə obyektiv yanaşmaqla bağlı Baş Prokurorluğa göndərsə də, lakin istintaqa Nəzarətin keçmiş reisi Fazil Həsəneliyev tərəf olduğu üçün qəsdən qərəzli yanaşmaqla şikayətçi olduğum Sumqayıt Şəhər prokurorluğuna işi yenidən yönləndirmişdir. Baş Prokurorluğa Sumqayıt Şəhər Prokurorluğundan etdiyim 21 şikayət məktubunun hər biri yuxarıda adını qeyd etdiyim Baş Prokurorluqda istintaqa Nəzarətin keçmiş reisi tərəfindən hər dəfə Sumqayıt Şəhər Prokurorluğuna qaytarılmış, Sumqayıt Şəhər prokuroru Mürvət Həsənov isə "Qərarımız qüvvədədir, Məhkəməyə şikayət et" cavabını verməklə öz vəzifə borcunu bitmiş hesab etmişdir.

Əmək hüququmun heç bir hüquqi əsas olmadan cinayətkarlığa əlindən alınmasına son qoymaq və mənə qarşı SDU-dakı dekan Adil Baxşəliyevin, kafedra müdiri Sona Məhərrəmovanın rəhbərliyi altında cinayətkar şəbəkə tərəfindən cinayət əməlləri törədilməsinin qarşısını almaq məqsədi ilə Universitetdə yoxlama aparmaq, həqiqətləri aşkar çıxararaq yerində olmayan vəzifəli şəxsləri cəzalandırmaq səlahiyyətinə malik Elm və Ali Təhsil Nazirliyinə 2020-ci ildən bu günə qədər rəhbərlik edən cənab Nazir Emin Əmirullayev etdiyim onlarla müraciətlərə bu

etməkdədirlər. Əgər mən cinayətkarlığa, heç bir hüquqi əsası olmayan bir əməl şəxsimə zərər qəddər də, aidiyyəti olmayan əmək məcəlləsinin ən ağır 70 Ç maddəsi üzrə "ölüm hökmü" oxunmaqla işdən azad edilirsə, onda bu banklara olan borcumu necə ödəyə bilərəm? Qərb Universiteti, Bakı Biznes Universiteti, Avrasiya Universiteti və Mingəçevir Universitetinə işə qəbulba bağlı müraciətlərimdən xəbər tutan bu cinayətkar şəbəkə müdaxilə edərək işə təmin olunmağımın qarşısını almaqdan belə çəkinməmişlər. İşsiz kimi neçə illərdir Məşğulluq İdarəsində qeydə alınmam da, hər dəfə mənə "Siz alim insansınız, attestatlı dosent olaraq bizdə çoxdan qeydiyyatda alınsanız da, Sizə uyğun iş tapmaqda azıcık. Hətta hazırkı kurslarında sizi işə təmin edə bilmirik" cavabları verilməkdədir.

Cənab Prezident!

Mənə qarşı mənəvi terror etmiş SDU-dakı Cinayətkar şəbəkənin cəzalandırılması, mənə qarşı edilmiş kobud qanun pozuntularını, cinayətləri qeyri-müəyyən maraqları təmin olunmaqla görmək istəməyib Cinayət Məcəlləsinin 295.1 maddəsinin tələblərini pozmaqla yalançı qərar və qətnamə qəbul etmiş məhkəmə hakimlərinin layiqli cəzalandırılması, tərəf olması aydın görünən Sumqayıt Şəhər prokurorluğundan işimin alınıb Baş Prokuror cənab Kamran Əliyevin şəxsi nəzarəti altında ətraf rayonların prokurorluq orqanlarından birinə göndərilməsi, mənimlə SDU arasında bağlanmış müddətsiz əmək müqaviləsinin tələblərinin kobud şəkildə pozulması əsas olmaqla Baş Prokurorluğun Cinayət Təqibindən Kənar İcraatlar İdarəsinə göndərilməsi barədə aidiyyəti orqanlara göstəriş verməyinizi Sizdən xahiş edirəm".

"Hürriyyət"

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan qurumların və şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Güneyli-Quzeyli Azərbaycan türkləri son dövrlərdə dünya türklərinin milli azadlıq mayakı olan Türkiyəmizin beynəlxalq müstəvidə söz sahibinə çevrilməsini böyük ümid və ruh yüksəkliyi ilə izləməkdədir.

Xüsusilə erməni-rus alyansının son 30 ildə işğal edib, xarabalığa çevirdiyi Azərbaycanın cənnət guşəsi Qarabağ torpaqlarından çıxarılmasında haqlı olaraq daim, dövrümüzün ikinci Atatürkü adlandırdığımız sayın Rəcəb Tayyip Erdoğanın şəxsində Türkiyəmizin mühüm rolu olduğunu nəzərə alaraq, beynəlxalq proseslərin ən azı Güney Azərbaycanımızın torpaqlarının və onun 45 (qırx beş) milyon civarında olan Azərbaycan və 5 (beş) milyon civarında olan türkmənlərin bütövlükdə, 63 milyon civarında olan Qacar yurdu türklərinin doğma milli torpaqları ilə birgə şovinist fars faşizminin 100 (yüz) ildən bəri davam edən əsarətindən qurtarılması ilə yanaşı, Türkiyə, Bütöv Azərbaycan, Bütöv Türkmənistan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan, Quzey Kipr türklərinin torpaqları ilə birlikdə cəmiyyətlərinin də bütövləşərək vahid iqtisadi, hərbi, siyasi cəhətdən dünyada söz sahibinə çevriləcəyinə ümidlərimiz son dərəcədə artıb. Bunu dünənə qədər de-yure rus imperiyasından 34 (otuz dövr) il bundan qabaq ayrılmış 5 (beş) türk respublikası rəhbərlərinin davranışlarında, de-fakto bu əsarətdən qurtara bilmədikləri aydın göründüyü halda, hazırda bu ölkə rəhbərlərinin müstəqil davranışı, qərarları onların artıq türk milli birliyi ideyası altında Türkiyəmiz ətrafında birləşməyə yönəldiyini göstərir. Məhz bu amil 100 (yüz) ildən bəri, 54 (əlli dörd) il şahlıq, 46 (qırx altı) il şovinist fars molla faşizmin daim qətlamlara, assimilyasiyaya, hər cür fəlakətə məruz qoyduğu bu gün İran, yeni farsdillilərin yaşadığı ərazi adlandırılan türk Qacar yurdunda öz milli ərazilərində yaşayan 63 milyon civarında türkün tezliklə milli azadlığa qovuşacağını düşünməyə real əsas verir.

Lakin türk düşmənləri də sakit oturmayıb. Son illərdə Türkiyənin Kreml və Qərbin, o cümlədən Tehranın yaradaraq maliyyələşdirib, silahlandıraraq illərlə Türkiyəni daxildən parçalamaq üçün istifadə ediyi müxtəlif kürd quldur dəstələrini məğlub edərək, nəinki ölkə daxildən çıxarması, hətta ölkə

nin sərhədlərindən belə uzaqlaşdırması ilə barışa bilmir. Bir-biri ilə iki düşmən cəbhəyə bölünmüş iri düşmən gücləri öz nüfuz və mənafeləri uğrunda dünyanın müxtəlif bölgələrində öz nöqərləri vasitəsilə açdıqları savaqlara, başda Türkiyə olmaqla türk dövlətlərini də cəlb edərək, nəticədə öz əsas rəqiblərinə qalib gəlməklə bərabər, türk dövlətlərini də inkişafdan, integrasiya edərək bütövləşmə prosesindən ayırıb, zəiflətməklə ayrı-ayrı toplumlar şəklində saxlayaraq yağmalamaq, assimilyasiyaya məruz qoymaqla türk milləti və dövlətini yer üzündən silmək istəyirlər.

1915-ci ilin 24 aprel tarixində Rusiya Türk dövlətini ermənilər vasitəsilə hərbi çevriliş edərək, o

zaman dünyada mövcud iki türk dövlətindən biri olan Türkiyəni erməni dövlətinə çevirə bilməsə də, 1925-ci ildə ingilislər Qacar türk dövlətini hərbi çevriliş vasitəsilə fars dövlətinə çevirə bildilər. 100 (yüz) ildən bəri daim ölkənin əsil sahibi olan türklərə bir ovuc farsların divan tutması və bu gün də faşistlər erkəklərini daim dəyişdiyi kimi, ağalarını öz maraqlarına uyğun olaraq daim dəyişən şovinist fars faşizmi dünyada türkün ən qatı, əbədi barışmaz düşməni olduqlarını bu gün də nümayiş etdirirlər. Tarixi proses və hadisələrə nəzər saldıqda türkün alicənablığından, başqa millətlərin varlığına hədsiz hörmət və həssaslığından sui-istifadə edərək türk millətinin bütövlükdə bu günkü fəlakətli hala gətirildiyi göz qabağındadır.

Bu gün də yüzilliklər ərzində

Türkün birliyinə uzanan “çirkli əllər”

TRT-nin Urmiyə haqqındakı verilişi düşünülmüş anti-türk aktıdır

müxtəlif türk toplumlarının milli ərazisində türklərin özünün könüllü, başqa güclü dövlətlərin zorla yerləşdirdikləri yad millətlərin zaman-zaman türklərə xəyanət etməsi, başqa güclü dövlətlərin öz məqsədləri üçün vasitə kimi bu millətlərdən türklərə faciələr yaşatdığı barədə faktlar istənilən qəddir.

Hələ 19-cu əsrdə Karl Marks

İstanbul fəth edildikdən sonra, yunanlar it yerinə belə saymadığı, bir erməniyi İstanbulun həndəvərinə qoymadığı halda, Osmanlı Sultanı əyalətlərdən erməniləri yığib gətirərək qədim, möhtəşəm arxitektura nümunələri olan monastrları ermənilərə vermişdir. Türk sultanları özləri ilə bərabər türk əhalini də, ərəbin başqa millətləri öz ideoloji quluna çevirmək

Həmidə qədər bütün Osmanlı Sultanları qul kimi itaətlə əməl etmişlər.

Türk insanları, onların dili, mədəniyyəti, yad düşmən millətlərin ayaqları altına atıldığından 1915-ci illərdə xristian ölkələri Osmanlı üzərinə xaç yürürüşü təşkil etdikləri zaman Osmanlıda hərbi qüvvələrin idarəçiliyi almanların əlində, orduda 29 erməni generalı, o cümlədən tayqulaq Andronik, diplomatik korpusda çoxsaylı ermənilər 7 Səfir, 11 Baş konsul var idi. 22 nazir erməni idi. Ölkə daxilində ədalət mühakiməsi ərəbin islam ideologiyasına əsaslanırdı. Fransız yazıçısı Rone dedi ki, - «Osmanlıda bütün millətlərə yer var, o cümlədən türklərə də».

Tarix boyu türklərin qanadının altına alıb qoruduğu, himayə edib ocağının, süfrəsinin yuxarı başında oturduğu ermənilər təkcə XX əsrdə Türkiyədə 4 milyon, Türkiyədə 6 milyon, Güneyli-Quzeyli Azərbaycanda 2 milyon çox türk insanını qətlə yetirmişlər. Son yüz ildə Güney Azərbaycanda farslar 2 milyon 200 min civarında, Türkiyədə təkcə PKK Öcalan dövründə 35 min civarında türk insanını qətlə yetirmişlər.

İranın baş Ayətullasından tutmuş, yala hürən Amolisinə qədər Quzey Azərbaycan Respublikasının ərazisi olan türk milli torpaqlarını, Qacar yurdunun bütün türklərini iranlı olaraq adlandırması faktiki olaraq Quzey Azərbaycan Dövlətini dövlət kimi və onun ərazisini, Qacar yurdunun türklərini türk milləti və onların milli ərazilərini türk milli əraziləri olaraq tanımaq istəmədiyini sübut edir. Düşmənlərimizin bu qəbillərdən olan hiyləgər, ikibaşlı və üstüörtülü, sadə insanların mahiyyətini dərk edə bilməyəcəyi belə ifadələrlə öz mürdar niyyətlərini təbliğ etməsinə Türk dövlətlərinin nümayəndələri sərt cavab verməli, ziyallarımla belə ifadələrin mahiyyətini açıqlamalı, kütləvi informasiya vasitələrimiz düşmənin belə məkrli təbliğatının məzmun və mahiyyətini daim işıqlandıraraq xalqımızı maarifləndirməklə düşmənin mənhus təbliğatı qarşısına daim keçilməz sədd çəkməlidir.

(Ardı var)

Şapur QASIMI

Hələ 19-cu əsrdə Karl Marks yazırdı ki, «Bu gün Osmanlı Türkləri dövləti adlandırmaq çox çətinidir». Həm də o, çox haqlı idi. Çünki hələ Sutan Səlim Xəlifə adını daşımaq xatirinə Ərəbistandan 2 (iki) min ərəb ailəsini gətirib Osmanlı ərazisində yerləşdirərək, onlara yaşamaq üçün türklərdən daha yaxşı şərait yaratmışdı...

yazırdı ki, «Bu gün Osmanlı Türkləri dövləti adlandırmaq çox çətinidir». Həm də o, çox haqlı idi. Çünki hələ Sutan Səlim Xəlifə adını daşımaq xatirinə Ərəbistandan 2 (iki) min ərəb ailəsini gətirib Osmanlı ərazisində yerləşdirərək, onlara yaşamaq üçün türklərdən daha yaxşı şərait yaratmışdı. Dövlətin dilini ərəb, fars dilləri etməklə doğma türk dili aşağılanaraq qeyri-rəsmi dil statusuna malik olmuş,

üçün yaratdığı, heç bir elmi əsası olmayıb, Mustafa Kamal Paşa Atatürk dedi ki, bir ərəbin uydurmalarından ibarət olan islam ideologiyasının quluna çevirmiş, həmin ərəbin öz məqsədləri xatirinə xristianlarla bağladığı və onlara xüsusi imtiyazlar tanıdığı, surəti bu gün Sinay yarımadasındakı müqəddəs Yekaterina monastırında, əslisi isə İstanbulda saxlanıb, qorunan müqavilələrə II Sultan

SOCAR milyonları “havaya sovurub”

Xaricdən alınan 4 milyondan artıq qaz sayğacı yararsız çıxıb

Mirvari Qəhrəmanlı: “Milyonlarla vəsaiti bu şirkətə
yönəldən “qəhrəmanlar” hələ də susurlar”

“Son 5 il ərzində SOCAR “Azəriqaz” İB tərəfindən müxtəlif ölkələrdən 3 milyondan artıq məişət qaz sayğacı gətirilərək istismara verilib. Lakin onların 1 milyondan artıq hissəsi növbəti dövrü yoxlama müddəti tamamlanmadan (mövcud qaydalara əsasən sayğac ən azı 5 il istismarda olmalıdır) qaz xəttindən çıxarılaraq laboratoriyalara göndərilib. Üstəlik, milyonlarla vəsait hesabına alınan bu sayğacla sonradan yararsız elan edilərək utilizasiya olunub”.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, bu barədə məlumatı Neftçilərin Hüquqlarını Müdafiə Təşkilatının sədri Mirvari Qəhrəmanlı açıqlayıb. Onun sözlərinə görə, 2018-ci ildən etibarən ölkəyə

əsasən Alman markası olan Zenner Atmos şirkətinin adı altında Çinin Şanxay şəhərində yerləşən Zenner Metering Technology (Shanghai) Ltd. müəssisəsi tərəfindən istehsal olunan Zenner G-2.5T, Zenner G-4T, Zenner G-6T, Zenner G-4 və G-6 Smart tipli qaz sayğacı gətirilib. Bu şirkətdən 4 milyondan artıq sayğac alınıb, lakin onların əksəriyyəti zavod qüsurlu olduqları üçün qısa müddətdə şəbəkədən çıxarılaraq əvəzlənib:

“Qisası, bu sayğacla 5 il istismarda işləməyə qadir deyil. Milyonlarla vəsaiti bu şirkətə yönəldən “qəhrəmanlar” isə hələ də susurlar”.

Qəhrəmanlının sözlərinə görə, bu ildən etibarən SOCAR “Azəriqaz” İB ilə “Esysoft Holding” LTD arasında müqavilə imzalanıb. Müqaviləyə əsa-

sən, şirkət Azərbaycana 2,5 milyon qaz sayğacını 480 milyon dollar qarşılığında satacaq. Şirkət BƏƏ-nin Dubay şəhərində yerləşir və International Holding Company (IHC) qrupuna daxildir.

Məlumatla görə, 2018-ci ildən gətirilmiş 2 milyondan bir qədər artıq Zenner Atmos sayğacının artıq 800 mindən çoxu istismardan çıxarılıb. Lakin istehsalçıya bir dəfə də olsun sayğac geri qaytarılmayıb. Nəticədə respublikada qaz itkiləri dayanmadan artır. Təkcə 2025-ci ilin 7 ayı ərzində qəbul olunan qazın 549 milyon 333 min 633 kubmetri itkiyə gedib, yəni havaya sovurulub.

M.Qəhrəmanlı bildirib ki, SOCAR “Azəriqaz” İB 2025-ci ilin sentyabr-oktyabr aylarında yeni əməliyyat modelinə keçəcək:

“Əvvəlki strukturda, məsələn, Quba qaz xidmət sahəsində TQQ və SX (Təbii qazın qəbulu və satışı xidməti) və SQ və İX (Sayğac quraşdırma və istismar xidməti) fəaliyyət göstərirdi. TQQ və SX-də 1 rəis, 3 mühəndis, 3 texnik, SQ və İX-də isə 1 rəis və 3 mühəndis ştatı mövcud idi. Hazırda isə yeni əməliyyat modelinə əsasən bu xidmətlər birləşdirilərək Sayğac əməliyyatları xidməti yaradılıb. Burada 1 rəis, 1 satış üzrə mühəndis və 1 sayğac əvəzlənmə üzrə mühəndis fəaliyyət göstərəcək. Xəzər regionunda isə Kommersiya şöbəsində mühəndislərin sayı 6-dan 19-a qaldırılıb.

Mütəxəssislərin sözlərinə görə, bu yeni əməliyyat modelinin tətbiqindən sonra “Azəriqaz”ın itkiləri 2-3 dəfə artacaq”.

KƏNAN

Qidamıza zəhər qatanlar...

Yaxud AQTA keyfiyyətsiz məhsullara qarşı niyə mübarizə aparmır?

Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi (AQTA) Avropa Qida Standartları Agentliyi EFSA-nın nizamnaməsi əsasında yaradılarda vətəndaşlarımızda qida təhlükəsizliyi sahəsində müsbət dəyişikliklərin baş verəcəyi ilə bağlı böyük ümidlər yaranmışdı. Qurum yaradılarkən hamıya dedilər ki, AQTA Avropadakı kimi işləyəcək, artıq keyfiyyətsiz, saxta, təhlükəli qida tapılmayacaq. Hər kəs ümidlə düşündü ki, nəhayət, bazarda satılan broylərdən tutmuş süd məhsullarına qədər hər şey düzələcək, süfrəmizə ancaq sağlam qida gələcək.

Amma illər keçdi, vəziyyət çox da dəyişmədi. Hələ də marketlərdə və bazarlarda keyfiyyətsiz məhsullar satılır. Məsələn, “Mərcan Broylər”, “Siyəzən Broylər”, “Şəfa Broylər” kimi firmaların məhsulları dadına, qoxusuna görə çox adamin narazılığına səbəb olur. Bəzi qəndlərdə təhlükəli ağardıcı boyalardan istifadə edildiyi deyilir. Süd məhsullarında normadan artıq qatqılar tapıldığı haqda xəbərlər verilir, amma istehsal dayanmır. İstehlakçı bu halları görə-görə təbii olaraq soruşur: bəs Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi nə iş görür?

Avropada belə qurumlar hansı məhsulda pozuntu varsa, hamısını açıq şəkildə paylaşır, istehlakçı da bilir ki, hansı markadan uzaq durmalıdır. Bizdə isə “minlərlə yoxlama”, “yüzlərlə cərimə” kimi ümumi sözlər deyilir, amma kimin məhsulu təhlükəlidir, kim qaydanı pozub - bunlar demək olar açıqlanmır. Elə bil, istehlakçı üçün əsas olan məsələ arxa plana atılır.

Üstəlik, çox adam deyir ki, kiçik dükanlara və kiçik istehsalçılara sərt yanaşırlar, amma böyük fabriklərə, tanınmış markalara qarşı çox yumşaq davranırlar. Bu da təbii olaraq “kiminsə söykənəcəyi var” söz-söhbətini artırır.

Bütün bunlara görə insanlar hesab edir ki, AQTA yaradılarkən verilən vədlər yerinə yetirilməyib. Keyfiyyətsiz broylərlər, qatqılı və təhlükəli qidalar hələ də süfrəmizə gəlir. İstehlakçı isə hələ də aldığı məhsulun doğrudan da sağlam olub-olmadığına əmin ola bilmir.

Bir müddət bundan əvvəl telekanalların birində portağallara boyaq maddəsinin qatılması ilə bağlı xəbər verildi. Bu zaman Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi açıqlama verdi ki, bu məsələdən sizin sayənizdə xəbərdar olduq və araşdırma aparılır. Üstəlik, vətəndaşlara müraciət ediblər ki, belə halları görsələr, agentliyə məlumat versinlər. Sual olunur, əgər hər şeyi vətəndaş deməlidirsə, bəs onda agentlik hara baxır?

İkinci MƏMMƏDKƏRİMLİ

Rüşvətxorluğa qarşı yeni dövlət standartı...

Yeni sistem şəffaflığın təmin edilməsi və etik davranışların təşviqinə şərait yaradır

Prezident yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyinin tabeliyində olan Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu (AZSTAND) AZS ISO 37001:2021 “Rüşvətxorluğa qarşı idarəetmə sistemləri. Tələblər və istifadəyə dair rəhbəredici göstərişlər” dövlət standartının dövrü yoxlamasını aparıb.

Hurriyyet.az İnstituta istinadən xəbər verir ki, nəticədə, ISO 37001:2025 beynəlxalq standartı əsasında yeni AZS ISO

37001:2025 “Rüşvətxorluğa qarşı idarəetmə sistemləri. Tələblər və istifadəyə dair rəhbəredici göstərişlər” dövlət standartı qəbul edilib.

Bu standart rüşvətxorluq risklərinin müəyyənləşdirilməsi, qiymətləndirilməsi və idarə olunması üçün vahid metodologiya təqdim edir, şəffaflığın təmin edilməsi və etik davranışların təşviqinə şərait yaradır.

Sözügedən yeni dövlət standartı “Uyğunluğun qiymətləndirilməsi” standartlaşdırma üzrə Texniki Komitədə

(AZSTAND/TK 08) konsensus əsasında qəbul edilərək Standartlaşdırma üzrə normativ sənədlərin Dövlət Fonduna daxil edilib.

AZS ISO 37001:2025 “Rüşvətxorluğa qarşı idarəetmə sistemləri. Tələblər və istifadəyə dair rəhbəredici göstərişlər” dövlət standartı “Korrupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsinə dair 2022-2026-cı illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın müvafiq tələblərinin icrası məqsədi ilə qəbul edilib.

Alyaska görüşünün real nəticəsini və Putinin nailiyyətlərini Medvedev açıqladı.

Belə görünür ki, Qərbdə, xüsusilə ABŞ-də administrasiyalar, prezidentlər dəyişsə də, "qurbanlıq" ölkələrə münasibət və onlarla bağlı siyasət dəyişmir. Əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş ssenari davam etdirilərək, "məntiqi nəticəyə" doğru aparılır...

Ötən gün ABŞ-nin ən nüfuzlu və mühafizəkar nəşrlərindən olan "The Wall Street Journal" Alyaska görüşündən və Donald Trampın Ukraynaya "ərazi mübadiləsi" adı altında kapitulyasiya təklifindən sonra Kiyevin yalnız iki yolunun qaldığını yazıb:

Birincisi, Ukrayna öz ərazilərinin bir hissəsindən imtina edir, əvəzində (guya) müstəqilliyini saxlayır.

İkincisi, həm bütün ərazilərini, həm də müstəqilliyini itirir.

Deməli, belə çıxır ki, ABŞ-nin və Qərbin dəstəyinə arxalanan Ukrayna kimi ölkələrin ərazisi viran qoyulandan, əhalisi qırğına veriləndən və didərgin salınandan, iqtisadiyyatı, infrastrukturunu məhv ediləndən sonra aldığı "mükafat" məhz bu cür pis və daha pis seçim qarşısında qalmaqdadır...

Və bütün bunlar bir də Donald Trampın Vladimir Putini Alyaskaya gətirib, sözün əsl mənasında öz əli ilə özü üzərində qalib elan etməsi, ABŞ-ni Rusiya qarşısında, yumşaq desək, kiçiltməsi, onu beynəlxalq təcridə, "izqoy" vəziyyətindən çıxarması, işğalın və işğalçının legitimləşdirilməsi fonunda baş verir.

Çoxları Trampın Putinə bu "simpatiyasının" arxasında nə gizləndiyini anlamaqda çətinlik çəkir və bunun Kremlə Trampa qarşı hansısa kompromatların olması ilə bağlayırlar. Amma əslində, Trampın bu münasibətinin arxasında duran hansısa komp-

Tramp Ukraynanı təslimçi sülhə aparır...

ABŞ prezidenti Kiyevə yalnız iki yol buraxır, ancaq...

romat, yaxud Putinin şəxsiyyəti yox, Rusiya başçısının öz ölkəsində malik olduğu sonsuz, sərhədsiz və müddətsiz hakimiyyət, müti və "şahsevər" xalq, müxalifətsiz və tənqidsiz idarəçilik, nə beynəlxalq, nə də daxili qanunlara məhəl qoymayaraq, istədiyini etmək, hətta qonşularına qarşı işğal, təcavüz aktları həyata keçirmək "bacarığıdır". Narsist və avtokratiya meyilli Tramp üçün bütün bunlar əlçatmaz arzulardır. O, ABŞ-də hələlik mümkünsüz olan bütün bu "gözləklərə" yalnız həsədlə kənar-

dan baxa bilir və Putinə qarşı münasibətin, onun qarşısında açılan qırmızı xalıların, əl çalmaqaların və s. arxasında da məhz bu həsəd dayanır...

Alyaska görüşünün real nəticəsi ilə bağlı ən çılpaq və real dəyərləndirməni, nə qədər qərbbə göünsə də, Rusiyanın sabiq prezidenti və Kremlin hazırkı ştatdan kənar təbliğatçısı Dmitri Medvedev verib.

Onun sözlərinə görə, Putinlə Trampın görüşündən çıxan ən əsas iki nailiyyət var.

Bunlardan biri Putinin istədiyi

kimi, "danışıqların" atəşkəs olmadan, yəni, müharibə, Ukraynanın işğalı prosesi ilə paralel olaraq aparılmasıdır. Doğrudan da, görüşdən sonra Tramp əvvəlki sözünü dəyişərək, atəşkəsi yox, Putinin dediyi kimi, "hərtərəfli sülh"ə nail olunmasını vacib elan etdi. Bu cür "sülh danışıqları" isə sonsuza qədər davam edə bilər.

İkincisi isə hər iki tərəf - həm Putin, həm də Tramp Zelenskini və Avropanı fakt qarşısında qoyaraq, "sülhə görə məsuliyyəti" onların üzərinə atdı: "ya Rusiyanın şərtləri ilə razılaşın, ya da məğlubiyyətiniz qaçılmazdır".

Alyaska görüşündən sonra ortaya çıxan bu mənzərə kimin, kiminlə və nəyə nail olmaq istədiyini açıq şəkildə ortaya qoymurmu? Özünü "demokratiyanın beşiyi və dayağı" adlandıran bir dövlət, eləcə də Avropadakı saxta, ikiüzlü "demokrat" liderlər Ukraynanın indiki acınacaqlı duruma düşməsinə imkan verməli

deyil...

Zelenski artıq ABŞ-dədir və gözənilən görüşlə bağlı ilk açıqlamasını verib: "Sülh davamlı olmalıdır. İllər əvvəl Ukrayna Krimdən və Donbasın bir hissəsindən imtina etmək məcburiyyətində qaldığı və Putinin ondan sadəcə olaraq yeni hücum üçün trampil kimi istifadə etdiyi kimi yox! O vaxt Krimdən imtina etmək olmazdı, necə ki, ukraynalılar 2022-ci ildən sonra Kiyev, Odessa, Xarkovdan imtina etmədilər".

Bu, Ukraynanın Putinin və Trampın az qala birləşərək tələb etdiyi Donetsk qalan ərazisindən imtina etməyəcəyinin daha bir signalı sayıla bilər. Beləliklə, Ukrayna ümidini itirmir. Amma təəssüf ki, bu ümid yaramaz və yarıtmaz "müttəfiqləri" sayəsində gəldikcə daha da zəifləyir və öləyir...

Cəlal MƏMMƏDLİ

Zelenski ABŞ-dan ilk açıqlama verdi

"2022-ci ildən sonra ukraynalılar Kiyev, Odessa, Xarkovdan əl çəkmədiyi kimi, o zaman da Krimdən imtina etməyə dəyməzdi"

Ukrayna prezidenti Vladimir Zelenski ABŞ prezidenti Donald Trampa görüşmək üçün artıq Vaşinqtona gəlib.

O, bu barədə rəsmi Telegram kanalında yazıb: "Artıq Vaşinqtona gəlmişəm. Sabah prezident Trampa görüşəcəyik. Sabah Avropa liderləri ilə danışacağıq. Dəvətə görə ABŞ prezidentinə minnətdaram".

O qeyd edib ki, hər kəs müharibəni bitirmək istəyir, lakin "sülh uzunmüddətli olmalıdır": "İllər əvvəl olduğu kimi deyil - hansı ki, Ukrayna Krimdən və Şərqi qitənin bir hissəsindən - Donbasın bir hissəsindən imtina etmək məcbu-

riyyətində qaldı və Putin bundan sadəcə olaraq yeni hücum üçün trampil kimi istifadə etdi".

Zelenski 1994-cü ildə Ukraynaya verilən və realıqda işləməyən "təhlükəsizlik zəmanətləri"ni də xatırladı: "2022-ci ildən sonra ukraynalılar Kiyev, Odessa, Xar-

kovdan əl çəkmədiyi kimi, o zaman da Krimdən imtina etməyə dəyməzdi".

O əlavə edib ki, ukraynalılar öz torpaqları, müstəqillikləri uğrunda vuruşurlar və hazırda Ukrayna Silahlı Qüvvələri Donetsk və Sumi vilayətlərində uğur qazanır. Prezident əmin olduğunu bildirib ki, Ukrayna özünü müdafiə edə, effektiv təhlükəsizliyi təmin edə biləcək və ukraynalılar dəstək və köməyə görə prezident Trampa və ABŞ-a minnətdar olacaqlar: "Rusiya özünün başladığı bu müharibəyə son qoymalıdır. Ümid edirəm ki, Amerika ilə, avropalı dostlarımızla ümumi gücümüz Rusiyanı əsl sülhə vadar edəcək".

"Putin Trampın köməyi ilə müharibəni bitirmək istəyir"

Şahin Cəfərli: "Ukrayna isə ağır olmayan güzəştlərlə və təhlükəsizliklə bağlı tam etibarlı, hər hansı şübhəyə yer qoymayan "dəmir" zəmanətlər əldə etməklə sülhə razıdır"

"Rusiyanın nəyi olmasa da, təbliğati güclüdür. Putin rejimi bu sahədə işini standart media propaqandası metodları ilə deyil, xüsusi xidmət üsulları ilə qurur. Ukrayna müharibəsi haqqında yazanda çox vaxt belə reaksiyalar gəlir: "Boş şeydir, Rusiya ala-ala gedir..." Rusiya təbliğati bütün dünyada elə təsəvvür yaradıb ki, guya istəsə, sabah Kiyevə girə bilər. Belədirmi?"

Bu barədə siyasi şərhçi Şahin Cəfərli sosial şəbəkə hesabında yazıb. "2022-ci ilin noyabr ayından bəri - yəni Ukrayna ordusunun Xarkov və Xerson vilayətlərində keçirdiyi uğurlu hərbi əməliyyatlardan sonrakı dövrdə Rusiya ordusunun bütün cəbhə boyu başladığı və hələ də davam edən genişmiqyaslı hücum əməliyyatları nəticəsində itirilən ərazilərin miqyası Ukraynanın ümumi ərazisinin 1 faizindən azdır. Yeni 2 il 9 aylıq (1010 gün) arasıkəsilməz hücumlar nəticəsində

Rusiya Ukrayna ərazisinin 0,97%-ni (5 min 842 kv. km) işğal edə bilib. Əlbəttə, bu da az deyil. Lakin Rusiya bu nəticəni 3 ilə yaxın dövrdə ölü-yaralı yüz minlərlə əsgər, on minlərlə hərbi texnika itirərək, maddi baxımdan nəhəng xərclərlə əldə edib", - deyə ekspert bildirib.

Ş.Cəfərli bildirir ki, hazırda Donbasın təxminən 7 min kv. km ərazisi Ukrayna ordusunun nəzarətindədir: "5842 kv. km ərazini işğal etmək üçün Rusiyaya 2 il 9 ay lazım olubsa, 7 min kv. km ərazini ələ keçirməyə nə qədər vaxt lazımdır? Bəlkə 2 il 9 aydan çox, bəlkə də əksinə, 2 il 9 aydan az, onu bilmirəm. Amma daha yüz minlərlə əsgər itkisinə, yüz milyardlarla dollar xərcə ehtiyac olduğu şübhəsizdir".

Təhlilçi vurğulayır ki, Ukrayna ordusu İstanbul danışıqlarından sonra 7 ay ərzində 40 min kv. km ərazini işğaldan azad etmişdi. Onun sözlərinə görə, həmin vaxt ABŞ hərbi dəstəyi artırsaydı, qələbə əldə etmək mümkün idi: "Lakin Bayden Putinin nüvə şantajından qorxaraq Ukraynaya hərbi yardımları azaltmış və Rusiyanın toparlanmasına şərait yaratmış..."

Rusiyanın resursları böyükdür, amma sərhədsiz deyil. Rusiya, həmçinin Ukrayna bu temple müharibəni uzun müddət davam etdirə bilməzlər. Ona görə də, Putin Trampın köməyi ilə özü üçün mümkün qədər sərfəli şərtlərlə müharibəni bitirmək istəyir. Ukrayna isə ağır olmayan güzəştlərlə və təhlükəsizliklə bağlı tam etibarlı, hər hansı şübhəyə yer qoymayan "dəmir" zəmanətlər əldə etməklə sülhə razıdır".

RƏŞAD

"Sülh olsa belə, müharibəyə hazırlaşmalıyıq"

Aleksandr Sırski: "Hesab edirəm ki, düşmən çox tez bərpa olunmağa qadirdir"

Ukrayna, Rusiya ilə müharibəyə son qoymağa və gələcəkdə sülh sazişləri bağlamaq üçün diplomatik səylərə baxmayaraq, həmişə müharibəyə hazırlaşmalıdır.

Bunu RBC-Ukraynaya müsahibəsində Ukrayna Silahlı Qüvvələrinin Baş Komandanı Aleksandr Sırski deyib.

"Bütün gələcək təminatlara, danışıqlar prosesinə baxmayaraq, biz müharibəyə, onun Rusiya tərəfindən davam etdirilməsinə və ya yenisini başlatmasına daim hazırlaşmalıyıq. Hətta sülh və ya müharibənin dondurulması vəziyyətində belə, biz də im ordunun döyüş hazırlığının artırılmasının qayğısına qalmalıyıq, müharibə təcrübəsini nəzərə almalıyıq, ən müasir, qüdrətli, yüksək texnoloji ordu yaratmalıyıq. Hesab edirəm ki, düşmən çox tez bərpa olunmağa qadirdir", - Sırski deyib.

General vurğulayıb ki, Ukrayna bu müharibənin dərslərini unutmamalı və onun hər an yenidən başlama biləcəyinə hazır olmalıdır: "Təhlükə qalacaq, çünki düşmən bütün Ukraynanı ələ keçirmək niyyətindən əl çəkmir".

Suriyada vəziyyət gərginləşir

YPG/PYD- terrorçularına qarşı 50 minlik ordu göndərilir

Suriya ordusuna integrasiya olunması gözlənilən və özlərini SDG (Suriya Demokratik Qüvvələri) adlandıran YPG/PYD terror təşkilatları üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməməsi bölgədə gərginliyin artmasına səbəb olub.

"AzPolitika" xarici KİV-ə istinadla xəbər verir ki, Şam hökuməti əməliyyat hazırlıqlarına başlayaraq, Rakka və Deyr əz-Zordan YPG/PYD terrorçularından təmizləmək üçün 50 min əsgər göndərib.

Məlumatla görə, əməliyyatın məqsədi terrorçuları bölgədən çıxarmaqdır.

Xatırladaq ki, martın 10-da Suriya hökuməti ilə PKK-nın Suriya qolu olan YPG/PYD arasında razılaşma imzalanmışdı. Həmin sənədə əsasən, YPG/PYD-yə bağlı silahlı qrupların Suriya ordusuna integrasiya olunması nəzərdə tutulmuşdu. Lakin ötən müddətdə YPG/PYD bu şərtlərə əməl etmədiyi kimi, əks addımlar atmağa davam edib.

Qərb mətbuatında yayılan məlumatlarda həmçinin qeyd olunur ki, amerikalı rəsmilər YPG/PYD rəhbərliyini xəbərdar edərək, Suriya hökuməti hücumu keçəcəyi təqdirdə beynəlxalq koalisiyanın onları qorumaq imkanının olmayacağını bildiriblər.

Məlumatlarda o da qeyd olunur ki, bölgədəki terrorçu qruplara qarşı çıxan ərəb tayfaları əməliyyata dəstək göstərəcək. Bildirilir ki, YPG/PYD-nin tərkibindəki 70 min silahsızın təxminən 30 faizi ərəb əsillidir. Ekspertlərin fikrincə, əməliyyat başladığı halda bu döyüşçülərin də Suriya ordusunun tərəfinə keçməsi mümkündür.

ABŞ öz qoşunlarını Ukraynaya yerləşdirə bilər

ABŞ Prezidenti Donald Trampın müşavirlərindən biri Ukraynaya təhlükəsizlik zəmanətləri çərçivəsində ABŞ qoşunlarının yerləşdirilməsinin mümkün olduğunu istisna etməyib.

Bu barədə ABŞ-nin "Axios" nəşri məlumat yayıb. Bundan əvvəl Tramp administrasiyasının rəsmiləri - dövlət katibi Marko Rubio və xüsusi nümayəndə Stiv Vitkoff bildirmişdilər ki, 15 avqust Alyaska görüşündə Rusiya Prezidenti Vladimir Putin ilk dəfə ABŞ və Avropa müttəfiqlərinin Ukraynaya təhlükəsizlik zəmanətləri verməsinə razılıq bildirib. Bu, Rusiyanın gələcək təcavüzünün qarşısını almaq üçün nəzərdə tutulub.

Lakin digər müşavir qeyd edib ki, bu məsələ hələlik dəqiq deyil.

Rubio "NBC"-yə açıqlamasında bildirib ki, Ukrayna və Rusiya sülh əldə etmək üçün müəyyən güzəştlərə getməli olacaq: "Razılaşma əldə etmək üçün mümkün güzəştlər müzakirə oluna bilər, lakin bu məsələ ictimaiyyətə çıxarılmamalıdır, çünki daxildə problemlər yarada bilər"

"Zəngəzur dəhlizi İran üçün təhlükə deyil, yeni fürsətdir"

Məhəmməd Cavad Zərif: "İranın daimi təhlükə anlayışından imtina edərək fürsətləri dəyərləndirmə paradigmasına keçməlidir"

"İranın yeni bir siyasəti kursa ehtiyacı var". Bunu İranın sabiq xarici işlər naziri və Prezident Məsud Pezeşkianın keçmiş müavini Məhəmməd Cavad Zərif "Foreign Policy" jurnalında dərc olunan məqaləsində bildirib.

Zərif İranın Almaniya, Fransa və Böyük Britaniya ilə nüvə proqramı üzrə danışıqlara qayıtmasının zəruriliyini vurğulayıb. O, İranın daimi təhlükə anlayışından imtina edərək "fırsətləri dəyərləndirmə paradigmasına" keçməli olduğunu

qeyd edib.

Məqalədə Azərbaycanın son vaxtlar regionda təşəbbüsləri və Zəngəzur dəhlizinin işə düşməsinin İran üçün yaratdığı imkanlar xüsusi vurğulanır.

Onun sözlərinə görə, həm İran, həm də Rusiya ABŞ vasiyyətçiliyi ilə Bakı ilə İrəvan arasında əldə olunmuş son razılaşmanı təhlükə kimi deyil, bir fürsət kimi qiymətləndirməlidir.

Xalqadan gizlədilən evlər

Şair-publisist Kazım Səfəroğlu: "Əgər bu evlər qəzalılı vəziyyətdədirsə, niyə eyni binada başqa ailələr yaşayır?"

Şair-publisist, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü Kazım Səfəroğlu tərəfindən "Hürriyyət" qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Məktubu olduğu kimi dərc edirik:

"Bu, bir reallıqdır ki, bu gün Bakıda kirayə qalan on minlərlə vətəndaşımız var. Şübhəsiz ki, bu insanların içində köklü-dibli evi olmayan insanlar da az deyil. Ölkə başçımız cənab İlham Əliyev dəfələrlə vurğulayıb ki, evi olmayan vətəndaşlarımıza dövlət səviyyəli lazımi köməklik göstərməlidir. Təəssüf ki, bəzi aidiyyəti təşkilatlar və başında oturan məmurlar cənab Prezidentimizin göstərişlərini qulaqardına vurur, evə ehtiyacı olan vətəndaşlarımızı görməzdən gəlirlər.

Bu gün barəsində söhbət açacağım Bakı şəhər Mənzil-Kommunal Təsərrüfatı Departamentidir ki, 2023-cü ilin noyabr ayında əməkdaşı olduğum "Həkeri" qəzetində bu idarənin rəhbərinə ünvanladığım yazıya hələ də cavab verilməyib. Məsələ belədir ki, uzun illərdir bu təşkilatın tabeliyində boş qalan evlər xalqdan gizlədilir. Bu boş qalan evlərdən ikisi Birinci Zabrat, Oktayabr küçəsində yerləşir, 73 sayılı MKİS-in balansındadır. Hansı ki, sahibləri uzun illərdir dünyalarını dəyişib və bu evlərin dövlətə neçə illərdir xeyri dəymir. Yəni bu evlərdə nə qaz yanır, nə işıq, nə də su gəlir. Bir sözle, bu evlər illərdir kommunal ödənişi dayandırıb. Maraqlı burasıdır ki, niyə bu evlər mənim kimi evi olmayan, ömrünü yazı-pozuya həsr edən insana, yaxud da başqa bir evsizə verilmir? Əgər bu evlər qəzalılı vəziyyətdədirsə (bu barədə söhbət gedə bilməz), niyə eyni binada başqa ailələr yaşayır? Ümmiyyətlə, bu təşkilata kim nəzarət edir? Niyə kimlərsə səhlənkarlığı nəticəsində dövlət əmlakı qəsb olunmalı, kommunal xidmət idarələrindən və vətəndaşlardan gizlədilməlidir? Halbuki, bu evlərdə evi olmayan vətəndaşlarımızı yerləşdirib, savab qazanmaq olar".

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Mövzunu araşdıracağıq. Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Kreditlə maşın aldı, külli miqdarda zərərə düşdü

Ucar sakini Əliqulu Nəbiyev: "Maşını satan Hüseyn Həsənov deyir ki, get əlindən gələni 2 qaba çək"

Ucar rayon sakini Nəbiyev Əliqulu Tapdıq oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi bildirir ki, dələduzluqla üzlişib:

"Mən, Nəbiyev Əliqulu Tapdıq oğlu, yazaraq bildirirəm ki, 2022-ci ildə kreditlə Həsənov Hüseyn Həsən oğlundan "Mercedes" markalı avtomobil almışam. Günlərin birində gecə saatlarında Hüseyn zəng vurub bildirdi ki, "gəl maşını apar". "Səhər gəlib apararam" desəmdə, "yox, indi gəl apar" dedi. Sonradan başa düşdüm ki, o, maşını kiminsə əlindən albmış.

Maşını öz həyatıma gətirdim. Əmək haqqı kartımı aparıb ona verdim. 5 ay ona 1000 manatdan pul ödəmişəm. Bir müd-

dət sonra dedim ki, 1000 manata gücüm çatmır, 500-600 manat ödəniş etdim.

15 min 200 manata maşını satmışdım. Sonradan maşın mənə olduğu halda qiyməti qaldırıb

18 min 200 manat etdi. Dedim ki, mənim o pulu ödəməyə gücüm yoxdur, imkanım çatmır...

Maşın köhnə idi, həmin maşına qiymətindən əlavə 5 min manat xərc çəkmişdim. Əlbəttə,

qiymətin baha olduğunu da ona bildirmişdim. Onun sonradan təklif etdiyi qiymətə mən yeni avtomobil ala bilərdim.

1 ay maşının pulunu verə bilmədim. Dərhal maşını gəlib həyətimdən götürüb, başqa adama satdı. Hazırda pulumu vermirdir. Deyir ki, "get əlindən gələni 2 qaba çək". Hüseyn Həsənovla cəmi 11 min 870 manat pul ödəmişəm. Məsələ ilə bağlı polisə müraciət edəcəm. O isə deyir ki, mənim arxamda yüksək vəzifəli şəxslər dayanıb.

Çarəsiz vəziyyətdə qalmışam, pulumu ala bilmirəm".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

İcra başçısı 2 sot torpaq sahəsi verdi, illərdir sənəd ala bilmir

Qazi Coşqun Məmmədli: "2021-ci ildən bu günə kimi deyir ki, yaxın vaxtlarda sənə torpaq verəcəm"

Tovuz rayonu, Aşağı Öysüzlü kənd sakini Məmmədli Coşqun Baris oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçinin müraciətini olduğu kimi dərc edirik:

"Mən, Məmmədli Coşqun Baris oğlu, yazaraq xahiş edirəm ki, problemimi işıqlandırasınız.

Qeyd edirəm ki, İkinci Qarabağ Müharibəsinin iştirakçısıyam. Füzuli döyüşlərində ağır yaralanmışam. Hazırda bədənimdə qəlpələrlə yaşayıram. Cənab Ali baş komandan İlham Əliyev tərəfindən "Cəsur döyüşçü" medalı, "Füzulinin azad olunması medalı" ilə təltif olunmuşam.

Tovuz rayonunun icra başçısı Məmməd Cahangir oğlu Məmmədovdan xahiş etdim ki, mənə 2 sot torpaq versin. Bildirdi ki, get, hardan istəyirsən torpaq yeri seç,

həmin sahəni "setka" ilə bağla.

İndi həmin torpaq sahəsinə sənəd vermirlər. 2021-ci ildən bu günə kimi deyir ki, yaxın vaxtlarda sənə torpaq verəcəm. Hər dəfə başçının özünün, müavinlərinin qəbuluna gedəndə eyni sözləri eşidirəm. Kənd bələdiyyəsinin

də qəbulunda olmuşam. Lakin oda kömək etmir. Mənə 2 sot sənədli torpaq versələr, özüm üçün orada nəse tikərdim.

Sizin sayt vasitəsilə aidiyyəti qurumların rəhbərlərindən xahiş edirəm ki, mənə 2 sot torpaq verilməsi üçün köməklik göstərsin. Mənə sənəd vermədikləri ərazidə obyektlər tikirlər. Mənə isə sənəd verilmir".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan qurumların və şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Paytaxt sakini tibbi komissiyadan şikayətçidir

Surxay Vəliyev: "Özünü idarə edə bilməyən, yeriye bilməyən adama 3-cü qrup əlillik veriblər"

Bakı şəhər sakini Vəliyev Surxay Sultan oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi Tibbi-Sosial Ekspert Komissiyasının rəyindən narazılıq edir:

"Mən, Vəliyev Surxay Sultan oğlu, yazaraq bildirirəm ki, parkinson xəstəliyem, inkaf keçirmişəm, malicələrin heç biri sağalmağıma kömək etməyib. Orqanizmin 40% ni itirmişəm.

Dəfələrlə lazımi qurumlara şikayət vermişəm. Təbib tapşırıq verdi ki, bu adamı ciddi yoxlayın, narazılığı aradan qalxsın. Yenə qərəzli şəkildə mənə 3-cü qrup əlillik təyin etdilər. Özünü idarə edə bilməyən, yeriye bilməyən adama 3-cü qrup əlillik verirlər?

Mənim iş qüvvəm yoxdur. Psixiatriya xəstəxanasında da yatmışam. Əsəblərim də yerində deyil. Heç olmasa düzgün əlilliyimi verələr, müalicəmi davam etdirəm. 1 il 7 aydır zülm çəkirəm, haqqımı tapdırayırlar.

Azərbaycanda heyvanların belə, hüququ qorunduğu

halda mənim hüquqlarım tapdalanır".

Məsələ ilə bağlı Tibbi-Sosial Ekspert Komissiyasının mətbuat xidmətindən bildirdilər ki, Göygöl rayon sakini 1965-ci il təvəllüdü Vəliyev Surxay Sultan oğlunun əlilliyi tibb müəssisəsinin göndərişi əsasında 07.01.2025-ci il tarixdə elektron sistem üzərindən qiymətləndirilib və ona orqanizm funksiyalarının 40% pozulmasına görə əlillik təyinatı aparılıb:

"Vətəndaş əlillik dərəcəsinin yenidən qiymətləndirilməsi ilə bağlı dəfələrlə Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin həkim-ekspertləri tərəfindən əyani müayinə də edilib.

Hər bir müayinə zamanı S.Vəliyevin hazırkı sağlamlıq vəziyyətinin "Əlilliyin müayinə olunması meyarları"na uyğun olaraq orqanizm funksiyalarının 40% pozulmasına görə əlillik təyinatına əsas verdiyi müəyyən edilib.

Bu səbəbdən də vətəndaşın əlilliyi ilə bağlı əvvəlki qərar qüvvədə saxlanılıb".

Jalə FAMILQIZI

A black and white portrait of a middle-aged man with dark hair, wearing a dark suit jacket, a light-colored striped shirt, and a dark tie. He is looking directly at the camera with a neutral expression. The background is a solid, light gray.

İPM-in XV fəslinə ("Normativ xarakterli aktların qanunauyğunluğunun mübahisələndirilməsinə dair iddialar üzrə icraat") uyğun olaraq Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə "ƏƏSMN-in 18.02.2020-ci il tarixli əmrinin etibarsız sayılması" tələbi ilə qaldırılan iddia 17.06.2025-ci ildə qeydə alındı və... artıq iki ildir 1-ci dərəcəli Qarabağ əlilinin müdafiə, hüquqi yardım, məhkəmə təminatı, hüququna qərəzli qadağa qoyan Pərviz Hüseynov, Şərafət Məmmədova, Ceyhun Məmmədov üçlüyünə verildiyi bildirilən kimi məhkəmə tərkibinə etiraz edildi. Etiraza baxılmanın qərəzli heyət

Maliyyə nazirinin müavini neçə vəzifəni icra edir?

Və yaxud Anar Kərimov ƏƏSMN-də də müavindir?

Şərafət Məmmədova, Pərviz Hüseynov, Ceyhun Məmmədov
“inzibati üçlüyü”nün növbəti qeyri-prosessuallığı

Barossasociation..
barossasociation.az

TEK ARAŞTIRMA

AZERBAIJAN REPUBLICSININ
VƏKİLLƏR KOLLEGIYASI

XƏBƏRLƏR HƏQƏMİZDƏ ORGANLAR KARYERA SİM

VƏKİL AXTARIŞI

Bali şahiri 29 sayli Vəkil Borsusu
Bəli şahiri dillər

İctimaiyyət hüquq sahəsi

AXTAR

AXTARIŞIN NƏTİCƏLƏRİ

901 - VK

1581 - VK

Mütəlimov Abuzər Nəmət oğlu

Bali şahiri, Nəzəli prospekti 9A,
+99450889368
amutalimov@mail.ru

[İctimaiyyət hüquq sahəsi](#)

Mammədova Yəqinə Bəyram qızı

Bali şahiri, Yeni Yasenli 2
057429198
0298679453
yeganey984@gmail.com

Yasminə İsmayilova

Bəli şahiri 29 sayli Vəkil Borsusu

Bəli şahiri dillər

İctimaiyyət hüquq sahəsi

Onu da vurğulayaq ki, məhkəmə filialının-39 sayılı vəkili bürosunun konkret işlər üzrə uyğun etibarname olmadan məhkəmə işlərinə buraxılması da qanunsuzdur. Təsəvvür edin, cavabdeh hansısa pensiya filialıdır, ona qarşı iddialarda yalnız həmin pensiya filialının rəhbərinin verdiyi etibarname ilə MƏHKƏMƏ FİLİALI işə çıxsa bilər. Halbuki bütün mübahisələrdə qanunvericiliyin tələbinə əməl edilir-nir. Məhkəmələrə ilər öncə DSMF sədrinin, ƏƏSMN müavinin MƏHKƏMƏ FİLİALINA-39 SAYLI VƏKİL BÜROSUNA topdan verdiyi "ETİBARNAMƏ"(lər) təqdim edilir. Belirlənsiniz niyə? Axı, ƏƏSMN-in,

[illegible]

DSMF-in “vaxtı yoxdur” əhalini sosial yöndən müdafiə etsin; əhalinin ayrı-ayrı təbəqələrinin qaldırdığı iddiaları isə o qədər çoxdur ki, hərsinə bir etibarnamə vermək praktiki mümkün deyil. Ona görə də “topdan etibarnamə” özbaşinalığı hələ də qüvvədədir. Bu səтіrlərin yazarının ali dövlət hakimiyyəti, hüquq orqanlarına, Ombudsmana DSMFdə yaradılan MƏHKƏMƏ FİLİALININ Konstitusiyaya xidd olması səbəbindən Konstitusiyaya Məhkəməsinə (KM) sorğu göndərilməsi barədə müraciətlərinə heç bir reaksiya verilmir. Yalnız Ombudsman Aparatı özümün sorğu verməyimi (??)

iddianı mümkün saymayıb. Halbuki belə işlərdə mümkünlük şərti nəzərdə tutulmayıb. Özü də heç mümkünsüzlüyə əsas da yoxdu. Məhkəmə tərkibi qarşı tərəfin qanunsuzluğu mübahisə edilən MƏHKƏMƏ FİLİALININ (39 SAYLI VƏKİL BÜROSUNUN) qeyriprosessual səfərişi ilə iddiaçı Qarabağ qazisinin iddia qaldırmaqda subyektiv hüququnun olmadığını (?) qərara alıb. Əlbəttə, iki il qabaq eyni tərəflər arasında mübahisədə "tərəflərin hüquq bərabərliyini pozmaq" "əsa-sı" ilə 1-ci dərəcəli Qarabağ qazisi-nə dövlət hesabına vəkilə təminat-dan imtina edən, bu imtinanı ƏSAS İNSAN VƏ VƏTƏNDƏ HÜQUQU kimi aktlaşdıran etnə heyyətə (Şə-rəfət Məmmədova, Perviz Hüseyn

[illegible]

**Məğrur BƏDƏLSOY,
Konstitusion təminatla
subyektiv hüququ olmayan
1-ci dərəcəli Qarabağ qazisi**

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Gənc nəslin milli mənlük şüurunun inkişaf etdirilməsi və vətənpərvərlik hisslərinin tərbiyəsi

I YAZI

Hər bir xalqın, hər bir millətin özünəməxsus xüsusiyyəti, xarakteri, milli adət-ənənəsi və dəyərləri var. Elə bu səbəbdən də millətlər bir-birindən kəskin şəkildə fərqlənirlər. Təbii ki, azərbaycanlıları da həm xarici görkəminə, həm də davranış və danışq tərzinə görə dünyanın digər xalqlarından ayırd etmək mümkündür. Məsələn, biz avropalılara nisbətən qanı qaynıyan, döyüşkən, mübariz, Vətənə, millətə, ailəyə bağlı, böyüyə hörmət, kiçiyə qayğı ilə yanaşan xalqın nümayəndəsiyik. Odur ki, bu və digər müsbət xüsusiyyətlərimizə görə öyünməyə, özümüzə fəxr etməyə dəyər.

Lakin bununla yanaşı, onu da qeyd etmək lazımdır ki, geyim-keçimi, davranışı, eləcə də danışq və düşüncə tərzilə müsəlmandan daha çox avropalıya bənzəyən bezi gənclərimiz "müasir həyat tərzini" adı altında bəzən fərqiə varmadan milli

nəslin milli mənlük şüuru inkişaf etdirilməli və vətənpərvərlik hissələrinin tərbiyəsinə xüsusi önəm verilməlidir. Ola bilər ki, kimlərsə bizimlə razılaşmasın, lakin bu, bir həqiqətdir ki, son illər Avropada məhz mədəniyyətsizlik "müasir mədəniyyət" nümunəsi kimi təqdim olunur. Və bu "dəyərlər" daha çox müsəlman ölkələrinə sürətlə ixrac edilməkdədir.

hissləri durmadan aşılmalı, bu istiqamətdə daim təbliğat aparılmalıdır. Çünki gənclik yeni nəsillə deməkdir. Kökünə bağlı, əcdadının yolu ilə gedən, milli-mənəvi dəyərlərinə sadıq, milli mənlük şüuru inkişaf etmiş, vətənpərvərlik hissələri güclü olan gənclər əyilməz, tükənməz gücdür.

Ümumiyyətlə, gənclər hər zaman cəmiyyətin böyük bir hissəsini təşkil etməklə yanaşı, ictimai həyatda daim aktiv rol alırlar. "Gənc nəsillə məmləkətin gələcəyidir" deyən bir çox islam alimləri də qeyd edirlər ki, əgər bir ölkəni abadlaşdırmaq istəsələr, onun gənclərinin elm və mədəniyyətinə diqqət etməlidirlər. Əgər bir ölkəni viran etmək istəsələr, onun cavanlarını əxlaqsızlığa və cahilliyə, dinsizliyə yönəldərlər. Buradan da belə qənaət gəlmək olar ki, cəmiyyətin böyük bir hissəsini gənclər təşkil etdiyindən, hər birimiz gəncliyin istedadının güclənməsində, vətənpərvərlik hissələrinin tərbiyəsinə maraqlı olmalıyıq. Çünki elmi, bilikli, o cümlədən milli mənlük şüuru inkişaf etmiş şəxs hər zaman, hər yerdə və hər sahədə cəhəlat üzərində qələbə çalır. Buna görə də bütün gənclər elmə doğru yönəlməli və ara-sıra meydana çıxan çətinliklərə baxmayaraq, bu yolda irəliləməyə davam etməlidirlər. Unutmaq

Tarixini unudan xalq məhvə məhkumdur

Övladlarımızın mənəvi deqradasiyaya uğramaması üçün Vətəninə, millətinə, xalqına, dövlətinə sadıq olmalarına çalışmalı, tariximizi olduğu kimi nəql etməliyik

lazım deyil ki, cəmiyyətdə mövqe və məqam əldə etməyin yeganə yolu düzgün yetişməkdir.

Gənclərimiz vətəninə, millətinə, dövlətinə sevməli, tarixinə, keçmişinə hörmətlə yanaşmalıdır

Bir qədər öncə də bildirdiyimiz kimi, bu gün beziləri "gənclik" dedikdə daha çox istədiyi kimi yaşayan, məsuliyyətsiz və çilgün həyat tərzini keçirən insanları nəzərdə tutur. Çünki gənclərin bir qismi "adət-ənənə", "mentalitet" kimi dəyərli terminləri eşitdikdə ağız büzür, bunu "geridə qalmışlığın" nişanəsi kimi təqdim etməyə çalışırlar. Halbuki hər bir normal insan, yeni Vətəninə, millətinə, dövlətinə sevməli, ona canla, qanla bağlı olan, tarixinə, keçmişinə hörmətlə yanaşan şəxs adət-ənənəsinə sadıq qalmalı, dedə-babalarımızdan bizə miras qalan dəyərlərə xüsusi diqqət göstərməklə yanaşı, onların öyüd-nəsihətlərinə əməl etməlidir. Yəni, əgər əsl vətəndaş, bu millətin layiqli övladı olmaq istəyirsə, o zaman mentalitetimizə xor baxmamalı, onu bədnam qüvvələrin təsirindən qorumaq, gənc nəslin milli mənlük şüurunun inkişaf etdirilməsi və vətənpərvərlik hissələrinin tərbiyəsi istiqamətində ciddi işlər görməliyik. Əks halda yeniyetmələr və gənclər mənəvi deqradasiyaya uğrayacaqlar. Bu isə, bir xalq olaraq, bizim sonumuz olar. Çünki adət-ənənəsinə hörmət etməyən, mentaliteti "geridə qalmışlıq" kimi qələmə verməyə çalışanların, vətənpərvərlik hissindən

uzaq olanların sayı artdıqca biz yüksəlişə nail ola bilməyəcəyik. Əbəs yerə deməyiblər ki, tarixini, keçmişini unudan, milli mənlük şüuru inkişaf etməyən, vətənpərvərlik hissələri zəif olan xalq məhv olmağa məhkumdur!

Söz yox ki, cəmiyyətin inkişafı, tərəqqisi üçün dəyişikliklərin olması vacibdir. Yəni hər bir sahədə yeniliklərə imza atılmalı, nəzərəcarpacaq nailiyyətlər əldə olunmalı və insanlar həmin yeniliklərdən lazımcı istifadə etməlidirlər. Əfsuslar olsun ki, bizim məmləkətdə "proqres" deyilən nəsnə bezi hallarda özünü tamam fərqli prizmadan göstərməkdədir. Məsələn, mobil telefonların geniş yayılması ilə ölkədə az qala hər kəsə, hətta orta məktəb şagirdlərində, bağça uşaqlarında belə, ən son model cihazlar peyda oldu. Heç şübhəsiz ki, mobil telefon insanlar arasında rabitə vasitəsidir və bu yolla bir-birindən kilometrə uzaq olan şəxslər bir-biri ilə əlaqə qurmaq, həm də görüntülü əlaqə ilə üzbüzmə görmək mümkündür. Elə məhz bu səbəbdən də mobil telefonların bu qədər geniş auditoriyanı əhatə etməsinə təqdirəlayiq hal kimi dəyərləndirmək olar. Amma o da bir faktıdır ki, bu gün əksər orta məktəb şagirdləri texnologiyadan bu yeniliyindən səmərəsiz şəkildə istifadə edirlər. Məsələn, bir də görürsən ki, hansısa məktəbli yeri gəldi-gəlmədi sinifdə olub-bitenləri lentə alır və dərhal "youtube"-da paylaşmağa başlayır. Bununla bağlı apardığımız kiçik araşdırma zamanı belə məlum oldu ki, məktəblilərin əksəriyyəti mobil telefon və internetdən təyinatı üzrə istifadə etmirlər. Yəqin razılaşırsınız ki, dost-tanışını mobil telefon vasitəsilə

çəkilmiş videolarla internetdə biabır etmək, hansısa əxlaqsız kinoları və ya şəkilləri yayımlamağı texnologiyaya yeniliklərdən səmərəli istifadə etmək kimi qiymətləndirmək olmaz. Bu cür hərəkətlərin bir adı var ki, o da tərbiyyətsizlikdir. Bəli, acı da olsa, etiraf etmək gərəkdir ki, son zamanlar orta məktəb şagirdləri, eləcə də yetişməkdə olan gənc nəslin bir sıra nümayəndələri müasirliyi tərbiyyətsizliklə səhv saldıqlarından özlərini normal insana yaraşmayan tərzdə aparırlar.

Avropadan müsbət cəhətləri götürməli, amma onların "mədə"sində həzm olunmamalıdır

Şübhəsiz ki, gənclik hər bir insanın həyatında dəyərli bir yaş dövrüdür. Deyirlər gənclik azadlıqdır. Lakin "azadlıq" məfhumu hər kəsin fikrində müxtəlif formalarda təzahür edir. Gənclik o insan üçün azadlıqdır ki, həmin şəxs gəncliyinə böyük dəyər verir, özünə zərərli olan əməllərdən uzaq durur. Yetimlərə, kimsəsizlərə, qocalara əl tutub onların xeyir-duasını eşitmək onların yaşam tərzinə çevrilir. Gənclik insan ömrünün əl təmiz, əl pak anıdır ki, kiçik bir çirkab belə, onu bulandırmaya, alt-üst etməyə kifayət edir. Odur ki, hər bir şəxs öz gəncliyindən əl istifadə etməlidir ki, sonda onu səadətə və xoşbəxtliyə çatdırsın. Bunun üçün isə ilk növbədə mənəvi aşırmanın səbəbləri aradan qaldırılmalı, gənclərə qloballaşmanın əsl mahiyyəti izah edilməli və onlar vətənpərvərlik ruhuna sahib olmalıdırlar.

"Hürriyyat"

mənlük şüurumuza yad hərəkətləri təbliğ etməklə məşğuldurlar. Bu da onu deməyə əsas verir ki, müasir zamanın müsbət xüsusiyyətləri olduğu kimi, bir o qədər də mənfi cəhətləri var. Yetişməkdə olan gənc nəslin bir hissəsi isə müsbətlərin üzərindən sükutla keçərək, mənfiyə doğru meyillənir. Belə ki, müasir düşüncəli insan olduqlarını iddia edən bu tip şəxslərin bir çoxu yeniliyi, tərəqqini, inkişafı elmdə, kompüter biliklərinə yiyələnməkdə, internetdən daha faydalı məqsədlər üçün istifadə etməkdə deyil, məhz avropasayığı geyinməkdə, qərblə kimi davranmaqda görürlər. Məhz bu, gələcəkdə bizim bir millət olaraq gənəfondumuzun, xarici və daxili gəncliklərimizin ciddi dəyişikliyə məruz qalacağı təhlükəsini yaradır. Bunun baş verməməsi üçün mütləq gənc

Gənc nəslin milli mənlük şüurunun inkişaf etdirilməsi və vətənpərvərlik hissələrinin tərbiyəsinə xüsusi önəm verilməlidir

Gənclərimiz də qəbul etməlidirlər ki, əgər müasirlik dəblə geyinməkdirsə, amma bu cür qeyri-normal geyimlərin və davranışların dəbə yaxından uzaqdan heç bir aidiyyəti yoxdur. Özlərini xaricilərə oxşadanlar bir məsələnin fərqiə varmaq istəmir ki, Qərb dünyası məhz Şərq mədəniyyəti ilə tanış olduqdan və onun üstünlüklərindən bəhrələndikdən sonra inkişafa doğru irəliləməyə başlayıb. Bunu dərk etməyənlər Avropanın məhz pis verdişlərini, min cür eybəcərliklərini mənimsəyirlər. Belə gənclərimizin sayının artmaması üçün mütləq milli şüur və vətənpərvərlik

Putinin bitməyən işğal hərisliyi

Əli milyonların qanına batmış diktator dünya üçün də ən böyük təhdidlərdən biridir

Uşaq qatili, insanlığın üz qarası

Dünya siyasətində zaman-zaman güclü liderlər meydana çıxmışdır. Ancaq tarixin ən qaranlıq səhifələrində yer alanlar, öz xalqına və qonşularına zülm edən, işğal və savaşı dövlət siyasətinə çevirən liderlər olmuşdur. Bu gün bu portreti ən açıq şəkildə təmsil edən ad, heç şübhəsiz, Vladimir Putindir.

Putinin siyasəti artıq bir dövlət aqlının deyil, doymayan bir işğal hərisliyinin göstəricisidir. Gürcüstandan Ukraynaya, Krimdən Qara dənizə qədər atdığı hər addım Rusiyanın imperialist hirsinin açıq elanıdır. Öz xalqını azadlıqdan məhrum edən, müxalifləri susduran, mətbuatı zəncirləyən bu diktator, dünya üçün də ən böyük təhdidlərdən biridir.

Son günlərdə Alyaskada gerçəkləşən görüşlərdə belə Putinin dili təhdidkar və meydan oxuyucu olmuşdur. Hətta "Ukrayna torpaqları Rusiyaya verilməlidir" kimi bəyanatlarla beynəlxalq hüququ açıq-aşkar tapdalayıb. Bu açıqlamalar bir daha göstərdi ki, Rusiya yalnız qonşularına deyil, bütün dünyaya qarşı təcavüzkar bir siyasət yürüdü.

Daha acı olan isə, Amerikada Alyaska görüşü zamanı Putinin ayağına qırmızı xalça sərilməsi və iki protokol məراسi-

mi ilə qarşılanmasıdır. Bir qatili, bir zalımı, əli milyonlarla insanın qanına batmış bir diktatoru bu şəkildə qarşılamaq Amerika tarixi adına bir rüsvayçılıqdır. Dünyaya demokratiya və azadlıq dərsi verən ABŞ-ın Putin kimi bir qatilə bu cür hörmət göstərməsi həm Amerikanın siyasi etikasına, həm də beynəlxalq ədalət anlayışına kölgə salır.

Bu gün milyonlarla insanın qanı onun əllərindədir. Ukraynada bombalanan şəhərlər, sürgün edilən ailələr, paramparça olmuş həyatlar Putinin imperialist hərisliyinin nəticəsidir. İnsanlığın yüz milyonlarla dollarlıq neft və qaz gəlirlərinə məh-

kum edilməsi avtoritar rejimin ən böyük silahıdır. Amma unutmayaq lazımdır ki, heç bir diktator sonsuza qədər ayaqda qala bilməmişdir.

Putin artıq yalnız rus xalqı üçün deyil, bütün dünya üçün bir zalım və qana susamış diktator fiquruna çevrilmişdir. Onun işğalçı siyasəti tarixin zibillənməsində Hitler və Stalinlə eyni qaranlıq səhifədə anılmağa məhkumdur.

Dünya bu həqiqəti görməli və gec olmadan Rusiyanın işğalçı düşüncəsinə "dayan" deməlidir. Çünki susqunluq yalnız yeni işğalları və yeni qətləmləri dəvət edir.

İkinci MƏMMƏDKƏRİMLİ

Dünyanın sülh və təhlükəsizlik qarantı...

Müasir beynəlxalq münasibətlər tarixində bir gerçəklik dəyişməz olaraq qalır: dünyada sülhün, təhlükəsizliyin və demokratik dəyərlərin ən güclü dayacağı Amerika Birləşmiş Ştatlarıdır. ABŞ global liderlik məsuliyyətini təkcə öz maraqları üçün deyil, həm də xalqların rifahı, ədalət və sabitlik uğrunda yerinə yetirir.

Regionda sülhün memarı

Cənubi Qafqazdan Yaxın Şərqə, Avropadan Asiyaya qədər, ABŞ daim gərginliklərin azaldılması və dialoqun təşviqi üçün mühüm vasitəçi rolunu oynayır. Son illərdə Azərbaycan və Ermənistan arasında atəşkəsin möhkəmləndirilməsi, iqtisadi əməkdaşlıq imkanlarının yaradılması və sərhədlərin açılması istiqamətində atılan addımlar bunun bariz nümunəsidir. ABŞ diplomatiyası bölgəyə yalnız danışıqlar masası gətirmir, masanın üstündə ümid və etimad qoyur.

Təhlükəsizlikdə etibarlı tərəfdaş

ABŞ-ın hərbi gücü təkcə özünə xidmət etmir; bu güc dünyada azadlığı və ərazi bütövlüyünü qoruyan əsas amildir. NATO çərçivəsində və ondan kənarda həyata keçirdiyi əməliyyatlar, müttəfiqlərinə verdiyi təhlükəsizlik təminatları, dünyanın müxtəlif nöqtələrində böhranların böyüməsinin qarşısını alır. ABŞ olduğu yerdə, xalqlar bilir ki, onların müdafiəsi və təhlükəsizliyi üçün arxalarında dayanan bir qüvvə var.

Global sabitliyin sütunu

ABŞ-ın iqtisadi yardımları, texnoloji innovasiyaları, humanitar təşəbbüsləri və beynəlxalq hüquqa sadıqlığı, onu təkcə bir dövlət deyil, dünyanın sabitlik simvolu halına gətirib. Təhlükə və təhdidlərə qarşı çevik reaksiyası, təcavüzkar siyasətlərə qarşı prinsipial mövqeyi, dünyanın müxtəlif guşələrində milyonlarla insanın həyatını xilas edib.

Dosta sığınacaq, düşməne gözdağı

Amerika Birləşmiş Ştatları hər zaman dostlarının yanında olmuş, onların çətin anlarında dayaq və qoruyucu qalxan rolunu oynamışdır. ABŞ-ın dostu olmaq, arxanda dünyanın ən güclü ordusunun, ən müasir texnologiyaların və ən prinsipial siyasi iradənin dayanması deməkdir.

Amma eyni zamanda, ABŞ-ın düşməni olmaq, beynəlxalq hüququ pozan, sülhü təhdid edən hər kəs üçün ağır nəticələrin qaçılmaz olduğunu bildirməkdir. ABŞ heç vaxt ədalətsizliyə səssiz qalmamış, lazım gələrsə, gücünü göstərməkdən çəkinməmişdir. Onun hərbi və siyasi gücü, bütün dünyada sülh düşmənlərinə açıq mesajdır: ədalət bərqərar olacaq.

Amerika Birləşmiş Ştatları, sadəcə bir dövlət deyil, azadlıq ideyasının canlı təəcəssümüdür. Onun regionda və dünyada rolu təkcə sülh qurmaq deyil, həm də bu sülhü qoruyacaq institutlar, dəyərlər və əməkdaşlıq modelləri yaratmaqdır. Bugünkü dünyada, əgər bir "qarant" anlayışı varsa, bu anlayışın adı birdir: Amerika.

İkinci MƏMMƏDKƏRİMLİ

Dünyanı terrordan təkbaşına qoruyan güc...

Bir müddət əvvəl HƏMAS-ın İsrailə qarşı həyata keçirdiyi hücum bütün dünyanı şoka saldı. Bu vəhşi terror nəticəsində 1,200 nəfər günahsız İsrail vətəndaşı həyatını itirdi, 100-dən artıq insan HƏMAS terror təşkilatı tərəfindən girov götürüldü. Hadisələr yalnız İsrail üçün deyil, bütün dünya üçün böyük sarsıntı yaratdı və regionda təhlükəsizlik narahatlığını kəskin artdı. Lakin hadisələrin səbəbi açıqdır: bütün faciələrin günahkarları HƏMAS və onu dəstəkləyən İrandır. İsrail isə təkbaşına, yalnız öz xalqını və bütün dünyanı terrora qarşı qorumaq məqsədilə mübarizə aparır.

HƏMAS və İran: faciələrin günahkarları

HƏMAS mülki əhalini canlı sipər kimi istifadə edir, raket hücumları ilə bölgəni xaosə sürükləyir. Bu müharibədə baş verən bütün ölümlərin məsuliyyəti yalnız onların üzərindədir. İranın dəstəyi isə bu tərribatları daha da ölümcül edir. İsrail vətəndaşları tam günahsızdır, hər bir itki yalnız düşmənin azğın planlarının nəticəsidir.

Netanyahu və İsrail: qəhrəman lider

Baş nazir Benjamin Netanyahu iki ilə yaxındır ki, İsrail xalqını qorumaq üçün qəhrəmanlıq göstərir. O, təkbaşına, həm Suriya, həm Fələstin, həm Yəməni, həm də İraq təhdidlərinə qarşı İsrailin müdafiəsini təmin edir. Netanyahu, qanuni, nisbətli və qəhrəmanlıqla dolu qərarları ilə yalnız öz xalqını deyil, bütün dünyanı qoruyur.

İsrailin cavabı: təkbaşına, qanuni və effektiv

İsrailin əməliyyatları yalnız sərhədlə-

rini qorumaq üçün deyil, bütün dünyanı terrora qarşı müdafiə etmək üçün aparılır. İsrailin cavabı qat-qat effektivdir, lakin yalnız müdafiə xarakterlidir. Hər bir addım insan həyatını qorumaq və düşməni neytrallaşdırmaq məqsədilə atılır.

İsrail: dünyanın qəhrəmanı

Bu müharibədə qəhrəmanlıq simvolu İsrail və Netanyahu, faciələrin günahkarları isə HƏMAS və İrandır. İsrail təkbaşına, heç bir xarici dəstək almadan, yalnız müdafiə və dünyanı terrora qarşı qorumaq məqsədilə mübarizə aparır.

İsrailin qəhrəmanlığı, Netanyahu'nun liderliyi və düşməni üzərindəki sarsılmaz iradəsi, yalnız öz xalqını deyil, bütün bəşəriyyəti qorumaq üçün aparılan mübarizənin sübutudur. Dünyanın sülh və təhlükəsizliyi üçün İsrailin yanında olmaq hər bir xalq və dövlətin şərəf və borcudur.

İkinci MƏMMƏDKƏRİMLİ

Allahverdi Eminov

İki pritça

Qərib pişiklər və tazılar

Yaşadığım həyat - həyat yox - "kiçik heyvanlar məhəlləsi" də adlanır. Yeni yaxın - uzaq binaların sakinləri pişikləri bu məhəllədə azdırırlar. Axşamüstü Gü-nəşin istisi ağacların yarpaqlarında ilişib qalanda qərib pişiklərin, qulağı kəsik ta-zıların bayramı başlayır. Maşınların kölgəsində sərinləyən, baş-başa yatışan pişiklər və tazılar əməlli - başlı istirahət edirlər, asfaltta sərələnirlər. Qərib pişiklər "öz dillərində" köhnə məhəlləni yada salırlar. Eləsi var uşaqlığını unudub ana əmcəyini əmirlər, sonra anlayırlar artıq böyüyüblər, sabah ata, ana olacaqlar. Məhəllənin qə-rib pişikləri məktəbdən qayıdan uşaqların yolunu gözləyirlər, çantalarından "yax-ma" çörək çıxardıb verəcəklər. Yerli pişiklər isə pusquda durub sıçan həsrətilə biğ-larını tumarlayırlar. Bu günlərdə yad diyardan qayıtmışam, istirahətdə idim. Bir evin qonağı idim. Evdə iki yerli pişik vardı, məktəbli qız dərindən gəlcək hər iki pişik qapıya tərəf qaçır, özlərinə xas jestlər edir, əylənmək istəyirlər. Qızciğaz çan-tasını açıb müəbbəli çörək tikəsini iki yerə bölüb pişiklərə verir, sıgallayır, ağuşu-na alıb oxşayır. Sonralar pişiklər öz yerlərinə çəkilir, yağlı biğ-larını tumarlayırlar.

Boz, sallaq qulaqlı tazı isə pişiklərə sərt-sərt baxır. Məktəbli qız "Pişiklər aləmi" verilişini ekrana gətirir. Pişiklər həmcinslərinə tamaşa edir, astadan miyolda-yırlar.

Mən həyat üçün darıxmışdım. Həyatə düşdüm, qə-rib pişiklər maşınların köl-gəsində sərələnmişdilər, yerli pişik tutduğu sıçanla oynayırdı. Tazı isə həsrətlə pi-şi-yi marıtlamışdı...

Yerli tazılar və pişiklər

Tazı ilə pişik əzəldən yola getməyiblər. Tazı ovunu hürməklə, pişik pusquda durmaqla əldə edir. Ağlıma gəlməzdi tazılarla pişiklər yola gedərlər, mehriban yaşayarlardı!

Mən yenə yad ölkəyə istirahətə getmişdim, həmin evin qonağı oldum. Ev sahibəsi tazı ilə pişi-yi bir otaqda saxlayırdı. Onlar mənzilin üzbəüz küncündə "məskunlaşmışdı", bir-biri üçün sanki darıxırdılar. Ev sahibəsi sarışın, dolu qadın-dı, qısa, dizindən yuxarı xalat geyinmişdi. Evdə hərlənir, pişi-yi qucağına alıb öpür, belinə sığal çəkirdi. Bunu gören tazı ayağa qalxır, əsəbi halda yerində fırlanır, pi-şi-yi tərs-tərs süzür və yerində çömbəlirdi. Ev sahibəsi narahat halda tazının başını sıgallayır, sallaq qulaqlarını azca dartır və sərbəst buraxırdı. Pişik bu mənzərəyə la-qeyd qalmırdı, iri dairəvi gözləri işıldayırdı, əlacı olsaydı tazının üstünə atılardı, duyurdu güclü tazı onu əzişdirir. Bu ara qapı açıldı, məktəbli oğlan göründü. O, otağa nəzər yetirdi və qərib pişiklə tazının öz yerində görüb sevindi. Pişik azca qımıldandı, tazı dal ayaqları üstə qalxıb məktəbli oğlana sanki təzim elədi, sevin-diyinə işarəydi bu jesti. Məktəbli oğlan çantasını açıb sarı bulkanı çıxartdı, qoxu-ladı və iki yerə böldü. Bir parçasını ayaqları həndəvərində quyruğunu bulayan pi-şi-yə uzatdı, pişik əda ilə bulkanı yeməyə başladı. Tazı başını pişi-yə tərəf çevirdi və oğlanın əlində tutduğu bulkaya baxıb köks ötürdü. Məktəbli oğlan bulkanı taziya uzadıb yan otağa keçdi.

Tazı məktəbli oğlanın arxasınca baxdı və kreslodə oturan ev sahibəsinə - qa-dına yaxınlaşdı, ayaqlarını cütləyib qadının əllərini yalayırdı. Qadın isə gülümsəyir, tazının qulaqlarını oynadır, "it dilində" nəse pıçıldayırdı.

Mən həyatimizdəki qərib pişikləri və yerli tazıları xatırladım. Bizim pişiklər pusquda durmaqla ovunu tutur, tazılar isə hürməklə uşaqların yolunu gözləyir.

Yazıçıdan: Pişiklər və tazılar məkanlarını dəyişsələr necə yaşayardılar?! - Fikrimdən keçdi.

2025-ci ilin yanvar-iyun ayları ərzində Azərbaycan 3 milyard 157.6 milyon ABŞ dolları dəyərində 32 min 919.1 kiloqram qızıl idxal edilib. Hesablamalara görə, ölkəyə gətirilən qızılın 1 kiloqramının orta idxal qiyməti 95 min 920.2 ABŞ dolları təşkil edib. Ölkəyə qızıl əsasən Rusiya, Böyük Britaniya, Avstraliya, ABŞ, Cənubi Afrika, Qazaxıstandan gətirilib.

Qızıl bütün dünyada yatırım vasitəsi hesab edilir. Azərbaycanda isə bu əksi-nədir. Qızıla investisiya edib sonradan onu valyutaya çevirmək o qədər də sərfəli olmur. Mağazalar vətəndaşlardan qızılı bazar dəyərindən qat-qat ucuz - "lom" (qırıntı) kimi qəbul edirlər. Bu zaman dizayn, fərdilik, məşhur brendin

Qızıl tacirləri bizi necə aldadır...

Mağazalar vətəndaşlardan qızılı bazar dəyərindən qat-qat ucuz qəbul edirlər

("Cartier", "Tiffany", "Bulgari", "Dammiani", "Van Cleef & Arpels", "Chopard") istehsalı kimi faktorlar nəzərə alınmır. Nəzərə alsaq ki, normalda "lom" (qırıntı) kimi dəbdən düşmüş, artıq istifadə olunmayan, qüsurlu zinet əşyalarının qəbulu nəzərdə tutulmalıdır.

Araşdırmalarımıza əsasən, bazarda 999 əyar qızılın qramı 182 manat təşkil edir. Lakin Mərkəzi Univermaq (MUM), "Moskva Ticarət Mərkəzi" kimi zinet əşyalarının geniş çeşiddə satıldığı yerlərdə eyni əyar qızıl vətəndaşlardan "lom" kimi 140 manatdan qəbul edilir. İtalyan qızılının qramı 137 manat, alışı 100 manat, türk qızılının qramı 107, rus qızılının isə 106 manat, alışları 80 manat təşkil edir.

"Moskva Ticarət Mərkəzi"ndə qızıl alışı və satışı ilə məşğul olan satıcı bildirdi ki, qızılın plumbu açılmayıbsa, dəyərindən 1-2 faiz ucuz qiymətlə satmaq mümkündür. Əks halda, qızıl zinet əşyası kimi yox, "lom" (qırıntı) kimi alınır. Yeni çeki nədirsə, alıcı satıcıya onun pulunu ödəyir.

O da məlum oldu ki, Ticarət Mərkəzində qızılın dəyəri dünya bazarındakı gündəlik qiymətlər əsasında müəyyən-ləşir. Əgər dünya bazarında qiymətlər düşsə, daxili bazarda da vəziyyət

dəyişir. Buna uyğun da "lom"un dəyəri biçilir. Məsələnin başqa tərəfi vətəndaşlardan "lom" kimi qəbul edilən zinet əşyalarının cıllanaraq yeni məhsul kimi baha qiymətə satışa çıxarılmasıdır. Məlumatlara əsasən, son illər zinet əşyalarının ölkəyə qaçaqmal yolu ilə gətirilməsinə qarşı tədbirlər artırıldığından bazarda yeni mal azalıb. Mərkəzi Univermaq, "Moskva Ticarət Mərkəzi"ndə vitrinləri bəzəyən zinet əşyalarının əksəriyyəti vətəndaşlardan bir zamanlar qırıntı kimi qəbul edilən mallardır.

Mövzu ilə bağlı Teleqraf-a danışan Azərbaycan Zərgərlik Assosiasiyasının idarə heyətinin sədri Toğrul Abbasquliyev qeyd etdi ki, qüsuru olmayan qızıl-ların "lom" kimi qəbul edilərək sonradan baha satılması hər bir satış nöqtəsinin öz siyasəti ilə əlaqədardır:

"Bunu biz ümumi olaraq təbii ki, tənzimləyə bilmərik. Bu bazar iqtisadiyyatıdır. Elə satış nöqtələri var ki, qızılı hazır zərgərlik məmulatı kimi alır, eləsi də var ki, işçilik, dizayn nəzərə almadan sadəcə tərkibində olan qızılın çəkisinə görə alış təklif edir".

O bildirdi ki, bazar iştirakçıları qızılı müəyyən bir qiymətə alıb, üzərinə öz marjalarını qoyub satırlar:

Bu normal sahibkarlıq fəaliyyətidir.

Qızılı hazır zərgərlik məmulatı kimi alan alıcı onu daha baha qiymətə satmaq məcburiyyətindədir. Bu gün xam qızılın qiyməti qalxır. İstehlakçı qızılını "lom" kimi satsa da, mənfəət əldə edə bilər.

Toğrul Abbasquliyev zaman keçdikcə dizaynların dəyişməsi və kolleksiyaların yenilənməsinə də diqqət çəkdi:

"10-20 il qabaq dəbdə olan model-lər indi də eyni qiymətlə satıla bilməz. Təbii ki, biz məşhur brendləri nəzərdə tutmurduq. O modellər illər keçdikcə daha da qiymətlənir. Mən "Cartier", "Chopard", "Roberto Coin", "Bulgari", "Tiffany" kimi dünyaca məşhur brendləri nəzərdə tutaram. Yox, əgər biz "no-name", yeni brend olmayan məhsullardan danışırıqsa, onlar köhnələr və təbii ki, hazır zərgərlik məmulatı kimi onu heç kim almır. Hansı müştəri 20 il bundan qabaq dəbdə olan modeli alar? Burada çoxlu nüans var".

5 il əvvəl Maliyyə Nazirliyi yanında Dövlət Təhlil İdarəsi bu bazarı qismən tənzimləyirdi. İndi tam nəzarətsizlik var. Zərgərlik sənayesində dəyər zəncirinin keyfiyyətinə nəzarət yoxdur, ona görə də ikinci əl zinet əşyaları rəflərdə yeni mal adı ilə satışa çıxarılır. İstehlakçı isə aldandığını öyrəndə bununla bağlı heç nə edə bilmir.

Hökumətin 114 sayılı qərarı ilə qızıl əşyalar geri qaytarılması mümkün olmayan mallar siyahısına daxil edilib. Bu o deməkdir ki, alınan zinet əşyasının yarım saat sonra belə geri qaytarılması mümkün deyil.

Zərgərlik mağazalarında ən mərkəli saxtakarlıq sxemlərindən digəri də təbii qiymətli daşların sintetik daşlarla əvəzlənməsidir. Bu təcrübə almaz, yaqut, sapfir və zümrüd satarkən xüsusilə yayğındır. Laboratoriyada yaradılmış sintetik daşlar təbii daşlardan seçilmir. Mərkəzi Univermaq, "Moskva Ticarət Mərkəzi"ndə vətəndaşlardan "lom" kimi qəbul edilən "Cartier", "Tiffany", "Bulgari", "Dammiani", "Chopard" kimi məşhur brendlərin məhsulları cıllandı-ğı zaman zədələnmiş daşlar sintetik daşlarla dəyişdirilir.

RƏŞAD

Mən Yardımlı
elinin “Bəylər
kəndi” kimi ta-
nınan Gilar kəndində
26 mart 1937-ci ildə
Sultanlı ailəsində do-
ğulmuşam. Avtobioqra-
fiyam təkcə uğurlarım-
dan ibarət deyildir. Bu,
həm də həyat yolum-
da başıma gələnlerin,
rastlaşdıqlarımın kiçi-
cik bir hissəsini əhatə
edir. Onlardan vaz ke-
çib yalnız uğurlarım-
dan danışmaqdan da
vaz keçirəm.

(Əvvəli ötən saylarımızda)

İmperiya ilə bağlı qeydlərimi da-
vam etdirdim. Bu işdə artıq ayıq,
həm də səriştəli idim. Moskvada si-
yasi mühitin yeniləşmə ehtimalını
irəli sürməyə əsas verən şərait ya-
ranması duyulurdu. Burada müəy-
yən gərginlik nəzərə çarpmaqda idi.
Moskvayarı şəhərlərdən, qəsəbə-
lərdən, kəndlərdən... Moskvaya
kolbasa, sosiska, konserv, araq,
çaxır, pivə... almaq üçün axın baş-
lamışdı. Ona görə də ərzaq dükən-
lərinin qarşısındakı növbələrdə gər-
ginlik yaranırdı.

Bu gərginlik moskvalıları rahat-
sız edirdi. Moskvayarı əyalətlərdə
ərzaq qıtlığı, Moskvada isə, əksinə,
ərzaq bolluğu mövcud olması əya-
lətdə yaşayanlara Moskvaya qarşı
qısqancılıq yaradırdı, onlarda belə
ayrı-seçkiliyə etiraz doğururdu.
Moskvalılar isə, əyalətlərdə ərzaq
qıtlığının yaranmasını təşvişlə qar-
şılayırdılar. Bunları müşahidə et-
mək çətin deyildi. Artıq rus-sovet
imperiyaşının gələcək taleyini proq-
nozlaşdırmaq üçün meyar forma-
laşmaqda idi. Bu müşahidələrimlə
yanaşı, buna bənzər müşahidələrim
imperiya haqqında düşüncələrimin
inkişafına, bir daha güclənməsinə
yardımcı olurdu.

Elmi yollanış müddətim sona ya-
xınlaşanda başladığım elmi işi ye-
kunlaşdırmaq üçün vaxtımın çatma-
dığını, həmin müddətin artırılmasını
universitet rəhbərliyindən teleqram
vasitəsilə xahiş etdim. “Dostlarım”ın
buna razı olmayacağını, universitetin
məni təcili geri çağırma biləcəyini ön-
cədən bilirdim. Ona görə də teleqram
vurduğum poçtla bir daha əlaqə sax-
lamadım. İşlərimi yüksək səviyyədə
yerinə yetirib Bakıya döndüm. Məni
ciddi axtardıqları, dəfələrlə teleqram
yola saldığım poçtla teleqram vurduq-
ları, mənimse, cavabla maraqlanma-
dığım məsələsi ortaya atıldı. Durum
son dərəcə mürəkkəbləşmişdi.

Moskvada çox gərgin işlədiyimə
görə çoxlu təcrübə sonuclar əldə et-
mişdim, nüfuzlu jumallarda loqan-
senlə Rassadinin ortaqlıqları ilə
çap etdirmək üçün bir neçə məqalə-
nin materialını gətirmişdim, bir məqalə
də jurnala təqdim etmişdim. Gör-
düyüm işlərlə paralel dissertasiya işi-
mi yeniləşdirmişdim. Bunlarla yanaşı,
Yəhya müəllim işdən azad olunmaq
təhlükəsindən məni xilas etdi. İşlərim
yoluna düşdü, dostlarım, məsləhətlə-
şməyə gələn Əbülfez Hüseyni ilə, Mirzə
Abbaslı ilə, Məhəmməd Hətəmi Tan-
təkin ilə, Qafar Kəndli ilə, Cəfər Qiyas-
si ilə, Əlisa Nicatla, Beytulla Şahsoy-
lu ilə... əlaqələrimi bərpa etdim, elmi
işlərimi yeni ideyalar özülündə uğurla
davam etdirməyə başladım. Sovet
dövlətini, Kommunist rejimini saxla-
yan dirəklərin artıq sürətlə çürüdü-
yünü bürzə verməyə qadir olan Mosk-
vada əldə etdiyim faktlarla Bakıda əl-

Avtobioqrafik xırdalıqlar

də etdiyim faktlar arasında əlaqəni
çətinliklə ortaya çıxarırdım.

Artıq imperiya özünün “cüdani çu-
valda gizlətmək” qabiliyyətinin itmək-
də olduğunu ört-basdır edə bilmirdi.
Moskvadan imperiyanın çökəcəyini
deməyə əsas verən zəngin təəssü-
ratla, geniş, əhatəli qeydlərlə gəlmiş-
dim. Bakıda, bütövlükdə Azərbay-
canda bu baxımdan ciddi faktlar

çatdırdı... Bu, Tiflis universitetində
müdafiə şurası sədrinin dediklərindən
fərqlənmirdi. Məsələ mənə aydın
idi. Yəni çıxış yolumu dissertasiya
işimin müdafiəsində gördüm.

Moskvadan geri döndüm, elmi
işlərimi əzmlə davam etdirdim, ye-
ni-yeni nəticələr aldım, elmi məqalə-
lər dərc etdirdim. Yerinə yetirdiyim
elmi işlər müdafiəmə ümidlərimi da-

ölkələrdə gedən, eyni zamanda
dönməz məcraya yönələn proseslə-
ri, Azərbaycanda, Ukraynada, Qazax-
ıstanda, Özbəkistanda, Qırğı-
zıstanda, Gürcüstanda... başlayan
milli oyanışları nəzərə almaq lazım
gəlirdi. İmperiyanın tam sökülməsi,
çökməsi üçün onun iqtisadiyyatının
çökməsi vacib şərtlərdən idi. Ardicıl
tətilər keçirmək, insanların daha
çox istismar olunan təbəqələrini bu
işə cəlb etmək iqtisadiyyatın çök-
məsinə, dövlət strukturlarının iflici-
nə səbəb ola biləcək amillərdən sa-
yılırdı. Ancaq ayıq imperiya bu işlə-
ri çox ciddi şəkildə nəzarətə götür-
müşdü. Çıxış yolları axtarıldı.

Mixail Qorbaçovun o zamankı
Sov.İKP MK Baş katibi yerini tutması
SSRİ-də təlatüm baş verəcəyi
öncəgörümlünü doğrurmaqda idi.
Qorbaçovun həyata keçirmək istə-
diyi islahatlar buna əsas verirdi.
Onun əhaliyə uzunmüddətli kredit-
lər paylayaması, spirtli içkiləri qada-
ğan etməsi... imperiya büdcəsinin
çökməsinə çox güclü, praktiki, gər-
çək təkan oldu. Dəftərdə imperiya-
nın çökməsini labüdləşdirən başqa
məqamları da incələmişdim. Bu
məqamlar sırasında Qorbaçovun
rus şovinizmini qızıqdırması, bu şo-
vinizmin tərkib hissəsi kimi, imperi-
yada ən nüfuzlu, ən güclü dövlət
xadimi kimi tanınan, dünya miqyas-
ında böyük nüfuz sahibi olan, dün-
ya dövlətləri başqalarının ön cərgə-
sində, həm də daha uca görünən
türk oğlunu - Heydər Əliyevi Sov.
İKP MK Siyasi bürosundan, SSRİ-
nin dövlət rəhbərliyindən uzaqlaş-
dırması, ekstremistçiliyə, separatçı-
lığa meydan verməsi, bu fitnəgirlik-
də erməni millətçilərini qucağına
alaraq sıqallayıb irəli çıxarması,
sonra Azərbaycana qısqırması...
başlıca yer tuturdu. Dəftəri yazarkən
çox gərgin düşünməli olurdum,
böyük əmək sərf edirdim. Yazı sürə-
tətim hədsiz dərəcə zəif olduğundan,
“iyne ilə qor qazmağa” bənzə-
yən bu əməyim birə-beş artırdı.

Çoxsaylı müşahidələrin, mütaliə-
lərin, incələmələrin sonucuna şəxsi
münasibətlərimi qatıb ümumiləşdir-
mələr aparırdım. Ancaq əməyimi
vaxtaşırı məhv etməli olsam da, bün-

tün bunlara çox da təəssüflənmirdim.
Çünki həmin gərgin əməyimdən ye-
tərinə faydalanmışam. Bu əməyim
fikrimi toplamaq, onu ifadə etmək qə-
biliyyətimi artırıb, bir çox məsələləri
dərinlən qavramaq imkanımı güc-
ləndirib, mənə sərbəst yazı yazmaq
səriştəsi qazandıraraq, elmi təfəkkürü-
mün yüksəlməsində yardımçım olub,
siyasətdən baş açmağımda başlıca
rol oynayıb. Bu anlamda yanaşmaqla
sanıram ki, əməyim itməyib. Bir də
incələmələrimdə çox vaxt Mirzə İbra-
himovun, Rəsul Rzanın, Xudu Məmmədovun,
Xəlil Rza Ulutürkün, Bəxtiyar Vahabzadənin,
Məmməd Arazın, Asif Atanın, İlyas Əfəndiyevin,
Anarın, Əbülfez Hüseyninin, Qafar Kəndlinin,
Əlisa Nicatın, Cəfər Qiyasinin, Beytulla Şahsoylunun...
milli anlamda olan fikirlərinə, çalışmalarına
dönə-dönə istinad edirdim. Dəftərlərin
ələ keçməsi bunları da zərbə altında
qoya bilərdi, onların üzərində DTK
nəzarətini gücləndirərdi, milli özüllü
çalışmalarını məhdudlaşdırardı. Bu
anlamda da dəftərlərin məhv edilmə-

Bəhmən SULTANLI

si qaçılmaz zərurət idi. Bunları da düş-
ünəndə təəssüflənməyə yer qalmır.
Bir də, imperiyanın çökdüyü vaxtlar
dəftərdəki fikirlərimin bir çoxunu mət-
buatda çap etdirmək imkanı qazan-
dım.

İmperiya dönəmində yazılı şəkildə
evdə saxlamağa belə, ehtiyatlandı-
ğım fikirlərimi imperiyadan qurtul-
duqdan sonra açıq mətbuatda çap
elətdirdim. Bunu özüm üçün ən bö-
yük bəxtiyarlıq sayıram. Bu bəxtiyar-
lığın yolunda heç bir itkimə təəssüf-
lənmiyəm, həm də heç vaxt təəssüf-
lənməyirəm. İmperiya dönəmində son
dərəcə ayıq olmuşam, oyaq olmuşam,
özümü imperiyanın nəzərindən
yayındıra-yayındıra onun əleyhinə
olan ardıcıl, yorulmadan apardığım
işlərimdə, çarpışmalarında, elmi çalı-
şmalarında çox məhsuldar işləmişəm.
İmperiya zəncirindən qurtulmaq,
müstəqilliyə qovuşmaq yolunda
canımı vermək lazım olarsa, tərəd-
düdsüz hər an buna hazır olmuşam.
1988-ci il olaylarınadək olan olayları
incələyirdim, ona öz münasibətlərimi
bildirirdim, öncəgörmələr irəli sür-
düm. 1988 il noyabrın 17-dən dekabrın
5-dək yüz minlərlə adamın keçir-
diyi oturmaq minitqlər SSRİ məkanında
ciddi bir durum yaradı. Bakıda fəvq-
qələdə vəziyyət tətbiq olundu. Rusi-
yanın müxtəlif regionlarından gəlmiş
onlarca millis, prokurorluq, təhlükəsizlik
orqanı əməkdaşları istintaqa girs-
dilər, iş yerlərində, evlərdə axtarış-
lar keçirməyə başladılar. Mənim də
istintaqa cəlb olunduğumu bilən kimi
üçüncü dəftəri yandırdı. İstintaqa
verdiyim izahatlar evimdə axtarış
aparılmasına şərait yaratmadı. Mən isə,
artıq imperiya haqqında qeydlər,
incələmələr apardığım dəftəri tələsik
məhv etmişdim. İmperiya 88-ci il
noyabr-dekabr oturmaq minitqlərindən
sonra SSRinin müxtəlif guşələrindən
prokurorluq müstəqillərini, təhlükəsizlik
orqanı işçilərini Bakı şəhərinə, respublika-
mızın rayonlarına göndərərək
olayın aktivlərini, iştirakçılarını
istintaqa cəlb etdilər. O zaman mən
də bir neçə dəfə sorğu-suala tutul-
dular, məndən də izahat tələb etdilər.

(Ardı var)